

МІСТЯ УКРАЇНИ

ОРГАН СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Число 2 (7)
No. 2 (7)

Вересень-Жовтень 1959
September-October 1959

Рік III
Year III

З М І С Т

Проф. Ю. Бобровський — Гетьман Мазепа і мазепинці	2
Повідомлення ГУ СВУ	6
Привіти Другому Великому Вічу СВУ	8
Програма СВУ (тези доповіді проф. Ю. Бобровського)	11
Резолюції і постанови Другого Великого Віча СВУ	13
Спільна заява Українських Політичних Угруповань з при- воду русифікації України	15
Вияснення ГУ СВУ	17
Ред. Ігор Журливий — Російський імперіялізм — смерть народів	17
Лист ГУ СВУ до Президента ЗДА	20
С. Підкова — Як Лис Микита Америку здогнав	21
Лист із Канади. (Від Осередку СВУ в Монреалі)	23
Від Редакції „Місії України”	23
VI Загальні Збори Канадійського НТШ	24
Хроніка українського життя в Австралії	24

ДЕРЖАВА
НАД
ПАРТІЯМИ!

НАЦІЯ
НАД
КЛЯСАМИ!

„МІСІЯ УКРАЇНИ”
орган
Головної Управи
Спілки Визволення України
— о —
MISSION OF UKRAINE
published by
the Association for the Liberation of Ukraine
— о —
MISSION UKRAINE
Herausgeber
Bund zur Befreiung der Ukraine

Редагус Колегія
Головний редактор С. Підкова
Редакція застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову. Статті підписані авторами, не конче висловлюють погляди чи становище редакції. Анонімних матеріалів і статей не поміщуємо. Передрук дозволений за поданням джерела.

Матеріали до друку, замовлення на передплату й грошові перекази слати на адресу:

ALU (SVU), Inc.
P. O. Box 556 Cooper Sta.
New York 3, N. Y., U. S. A.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ „МІСІЇ УКРАЇНИ”

	За 6 чисел	За 3 числа	Окр. чис.
Австралія	— 20 шіл.	— 10 шіл.	— 3 шіл.
Австрія	— 15 шіл.	— 10 шіл.	— 3 шіл.
Англія	— 10 шіл.	— 6 шіл.	— 2 шіл.
Аргентина	— 10 пезів	— 6 пез.	— 2 пези
Бельгія	— 80 б. фр.	— 45 б. фр.	— 15 б. фр.
Бразилія	— 50 крз.	— 27 крз.	— 9 крз.
Венецуеля	— 600 б.	— 300 б.	— 100 б.
Німеччина	— 4 н.м.	— 2.50 н.м.	— 0.80 н.м.
Нова Зеландія	— 20 шіл.	— 10 шіл.	— 3 шіл.
США і Канада	— 2 дол.	— 1 дол.	— 35 цент.
Парагвай	— 25 гуар.	— 15 гуар.	— 5 гуар.
Франція	— 400 ф. фр.	— 200 ф. фр.	— 80 ф. фр.
Швеція	— 7 кор.	— 4 кор.	— 1 кор.

В інших країнах — у переліченні на валюту даної держави.

„Я... нічого не шукаю, крім благоденствія для того народу, який вшанував мене теперішньою гідністю і з нею доручив мені свою долю. Окаянний я був би і вкрай безсовісний, коли б віддав вам злим за добре і зрадив його за свої інтереси!

І. Мазепа

ДОПОМОЖІТЬ РОЗБУДУВАТИ НАШ ЖУРНАЛ

Висилаємо це число „Місії України” на відомі нам адреси українських організацій і на приватні адреси деяких українських громадян на чужині.

Закликаємо кожного, кого зацікавить наш пресовий орган, внести передплату на 6 чисел.

Закликаємо всіх, хто бажає взяти на себе почесний обов'язок кольпортера „Місії України”, написати листа до нашого Видавництва, подати свою точну адресу й замовити відповідну кількість примірників.

Вимагайте наш журнал у всіх українських книгарнях.

Добровільними пожертвами на Пресовий Фонд Ви сприяєте в розбудові друкованого слова відновленої на чужині Спілки Визволення України.

Редакція

ЗА ВІРУ ХРИСТІЯНСЬКУ, ЗА ЗЕМЛЮ УКРАЇНСЬКУ, ЗА ПРАДІДІВСЬКУ СЛАВУ!

МІСІЯ УКРАЇНИ

ОРГАН СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

1709

ЮВІЛЕЙНИЙ РІК
І. МАЗЕПИ

1959

ГЕТЬМАН І. МАЗЕПА І МАЗЕПИНЦІ

Гетьман І. Мазепа народився десь біля 1640 року в родині української шляхти на Київщині. Молодим хлопцем він був відсланий для науки до Варшави, де його було прийнято пажем до королівського двору. Там він добув добру освіту й світське виховання.

І. Мазепа був дуже здібний і розумний хлопець — вже в 1659 р. його послали до козаків в Україну з дипломатичними дорученнями. Коли зимою 1663 р. польський король пішов здобувати Лівобережну Україну, Мазепа залишився на Київщині, а згодом, за кілька років вступив до козацького війська і почав служити у гетьмана Дорошенка, в якого мав велике довір'я. Під час війни між гетьманом Самойловичем і Дорошенком, Мазепа попав у полон (1675 р.) до Самойловича. Але Самойлович теж належно оцінив здібності Мазепа, його дипломатичний хист і взяв до себе на службу. Мазепа зробив добру кар'єру і при лівобережному гетьмані, і під час кримського походу мав уже рангу генерального осавула.

Московсько-українське військо під командою князя Голіцина й гетьмана Самойловича не здобуло Крим. Козацька старшина, яка давно була незадоволена з Самойловича, подала на свого гетьмана донос Голіцинові, що він нібито був у змові з кримським ханом. Самойловича було заарештовано й вислано до Москви. Там, без усякого суду, його разом із старшим сином заслали на Сибір. Тоді на річці Коломаку козацька старшина скликала раду й вибрала гетьманом генерального осавула Івана Мазепу (1687 р.).

Як Іван Мазепа став гетьманом, тоді саме прийшов на московський царський престол Петро І, скинувши з престолу свою старшу сестру Софію та замкнувши її в монастир і тисячами винищивши її прихильників. Московський цар Петро І був людиною мудрою, хитрою, грізною і жорстокою. Він часто своєю власною рукою виконував вирoki смерти засуджених на смерть своїх противників.

Замолоду цар Петро І побував у Західній Європі (в Голляндії), де вчився будувати кораблі. Ставши московським царем Петро І приступив до „європеїзації” Московського царства. При цьому він проявив найбільшу бруталь-

ність і жорстокість. Самовладно реформуючи московську державу, Петро І вирішив позбавити Україну будь-якої автономії і „влити” її до московської держави.

В обороні автономії України стала козацька старшина на чолі з гетьманом Мазепою та Запорізька Січ. При цьому Мазепа та козацька старшина і Запоріжжя не ставили своїм безпосереднім завданням порвати з Москвою, вони, а насамперед Мазепа, ставили своїм завданням дбати, щоб не зменшувалась автономія Гетьманщини. У своїй політиці щодо Москви, Мазепа дотримувався суворої лояльності, чим заслужив собі велике довір'я і ласку московського царя Петра І, що забезпечило Мазепі можливість провадити розбудову української державності та національної української культури і освіти. Підвалиною розбудови української державності він вважав утворення сильної старшинської верстви, такої, як польська шляхта. З цією метою Мазепа пороздавав багато військових мажностей старшині, скріплював її владу над простим козацтвом і над селянством, і за це його не любили в народі. За його правління виникало чимало селянських розрухів, які іноді приймали характер справжніх повстань. Народне невдоволення знаходило собі підтримку і співчуття серед запорожців! У 1692 році військовий канцелярист Петрик Іваненко втік на Запоріжжя і звідти підняв повстання проти гетьмана й старшини, яке кілька років тримало гетьманський уряд в небезпеці.

Але це не змінило політики Мазепа до Москви і його внутрішньої політики, аж до часу, поки Мазепа не побачив, що Петро І свідомо й послідовно простує до скасування автономії України. Наступ Петра І на автономію України з особливою яскравістю виявився під час війни з турками і татарами (1695 р.) та у війні на спілку з Польщею й Данією проти Швеції, що розпочалася в 1700 році. У війні з турками й татарами Україні довелося взяти поважну участь. Гетьманські козаки ходили разом з царем Петром І на Озів, а інше козацьке військо з гетьманом на чолі, вкупі з запорожцями, лаяло проти татар і брало турецькі фортеці при

Дніпровому лимані. Московське військо чинило здирства й утиски на Україні, що викликало народне незадоволення проти Москви. У війні Москви проти Швеції Мазепа мусив посилати на північ полки за полками, де багато козаків гинуло від поганого клімату, поганих харчів, тяжкої праці на будівництві нових доріг, де доводилося висушувати болотяні місцевості та копати канали. Особливо тяжко відчула Україна ту війну, коли військові події перенеслися до Польщі. Шведський король Карло XII розбив польського короля Августа, Петрового спільника. Тоді частина польської шляхти відреклась Августа й вибрала собі за короля польського магната Станіслава Лещинського, що став набір шведів. У 1704 році гетьман Мазепа з 40-тисячною українською армією мусив виступити на Волинь. Коли Мазепа прийшов на Волинь, правобережні козаки прилучились до нього і вся Правобережна Україна охоче перейшла під гетьманський „регімент”. Але Мазепа не довіряв полковникові С. Паліві, заарештував його і віддав у руки Петрові I, який заслав Палія до Сибіру. Цар Петро I наказував Мазепі віддати Правобережну Україну Польщі, але Мазепа під претекстом, що серед поляків дуже сильна партія прихильників Лещинського й шведів, не випускав Правобережжя із своїх рук.

Що гірше ставали справи Москви у війні, то з більшою безцеремонністю поводився цар Петро з автономією України і використовував її сили і засоби для боротьби із шведами. Це примусило козацьку старшину задуматись над майбутнім України.

Врешті запанувала думка, що перед неминучим, як тоді здавалося, розгромом Москви треба рятувати рідний край, заздалегідь розірвавши зв'язок з Москвою і шукати забезпечення самостійності України через союз із Швецією. Це була та сама ідея, яку мав в свій час ще Б. Хмельницький.

Вже в 1707 році Мазепа нав'язав був потаємні зв'язки з польським королем з Карлової руки — Станіславом Лещинським. Про них знав гурток найближчих людей, серед яких головну роль відіграв генеральний писар П. Орлик. Та вже на початку 1708 року зрадники — генеральний суддя В. Кочубей і Полтавський полковник Іскра, зробили цареві донос

про зв'язки Мазепи з шведськими спільниками. Але Петро не повірив тому, віддав Кочубея й Іскру під московський суд, який їх засудив на кару смерті.

Восени 1708 року Карло XII рушив із Польщі через Литву і Білорусь на Московщину. Мазепа вже був з ним у зв'язку і сподівався, що Карло піде просто на Москву, що Україна уникне війни і руїни на своїй території і, коли Москву поб'ють, проголосить себе знову вільною, незалежною державою в союзі з Швецією.

В договорі Карла XII і Гетьмана Івана Мазепи було записано:

„1. И. К. В. зобов'язується обороняти Україну і прилучені до країни козаків землі й негайно вислати туди задля цього помічні війська і коли вимагатиме того потреба, і коли помочі проситимуть, Князь і Стани...

2. Все, що завоюється з бувшої території Московщини, належатиме на підставі воєнного права тому, хто цим заволодіє, але все те, що колись належало народові українському, передається і задержиться при українському князівстві.

3. Князь і Стани України, згідно з правом, яким досі користувалися, будуть заховані і вдержані на всім просторі князівства і частин прилучених до нього.

4. Іван Мазепа, законний князь України, жадним способом не може бути нарушений у володінні цим князівством; по його смерті... Стани України заховують всі вольності згідно з своїми правами та стародавніми законами.

5. Нічого не зміниться в тому, що досі зазначено, щодо герба й титулу князя України, И. К. В. не зможе ніколи присвоїти цей титул і герб.”

Але Карло XII пішов не на Московщину, а повернув на Україну. Це зовсім не входило в плани Мазепи та його прихильників. Українське військо було розкидане невеликими відділами по усіх усюдах і навіть поза межами України. Нарід не був підготовлений до повстання, бо справа велась дуже потайки тісним гуртом козацьких старшин. Гетьман Мазепа з його прихильниками приклали всіх зусиль до того, щоб об'єднати всі українські сили на оборону Батьківщини. В своїй прокламації до війська і народу українського Мазепа, між іншим, писав:

„Стоїмо ми тепер, браття, над двома прірвами, готовими нас проковтнути, коли не виберемо для

себе надійного шляху, щоб їх обійти. Воюючи між собою монархи... наблизили театр війни до наших кордонів... Жереб держав тих передозначений долею вирішиться на нашій батьківщині і на наших очах, і нам, бачучи цю загрозу, що зібралася над нашими головами, як не помислити і не подумати про самих себе? Моя думка... є така; коли Король Шведський... переможе Царя Російського, ... то ми неминуче будемо причислені до Польщі і віддані в рабство по волі переможця і за бажаннями того сотворіння і улюбленця, Короля Лещинського. ... А коли допустити Царя Російського стати переможцем, то вже загрожує нам біда збоку самого цього царя;

... І так лишається нам Братіє, з видимих зол вибрати менше, щоб нащадки наші, вкинуті в рабство нашою нездарністю, необтяжили нас своїми скаргами і прокляттям. Я їх не маю і мати, звичайно, не можу, отже байдужий я в справах спадщини, і нічого не шукаю, крім благоденствія для того народу, який вшанував мене теперішньою гідністю і з нею доручив мені свою долю. Окаянний я був би і вкрай безсовісний, коли б віддав вам злим за добре і зрадив його за свої інтереси. Але час відкритися вам, що я вибрав для цього народу і самих вас... ми тепер повинні рахувати Шведів за своїх приятелів, спільників і добродіїв і якби від Бога нам посланих для звільнення нас з рабства, ганьби і для повернення нас у первісний стан волі і самодержавства.

... Та й що ж то за нарід, коли не дбає за свою користь і не попереджує видимої небезпеки? Такий нарід нікчемністю своєю уподобляється справді безчуживенним тваринам, що ними гордують всі народи." (Підкреслення наші — Ю. В.).

В ім'я єдності українських самостійницьких сил в боротьбі за здійснення Української Самостійної Держави, Мазепа знайшов шлях до примирення з кошовим Військом Запорізького Костем Гордієнком. Мазепа з козацькою старшиною та Гордієнко з запорожцями записали на складену К. Гордієнком конституцію маймутьної Української Самостійної Держави, згідно з якою Українська Самостійна Держава мала б бути демократичною республікою з виборним гетьманом на чолі.

В тій конституції було записано, що:

1. вся козацька Україна, Правобережна, Лівобережна і Запоріжжя об'єднуються в одну українську козацьку республіку;

2. на Україні має правити гетьман, вибраний народом, а при гетьмані мають бути „генеральні совітники” з козацької старшини, полковників та послів по одному з кожного полку;

3. має бути „генеральна рада”, створена з генеральних совітників, полкових старшин, совітників і вибраних полкових послів та послів із Запорізької Січі;

4. гетьман підлягає „генеральній раді”;

5. всі уряди і старшини виборні;

6. старшина має повернути до військового скарбу рангові мастки;

7. має бути повна воля і всі люди мають стати рівними козаками;

8. мають скасуватися всі несправедливі тягарі й податки.

Але всі ці заходи Мазепи і його прибічників з-поміж козацької старшини не дали бажаних наслідків. І то тому, що, поперше, змова Мазепи з Карлом була для народних мас і простих козаків незрозумілою і несподіваною, бо вся справа велася дуже потайки тісним гуртом старшин, подруге — народні маси і прості козаки давно перестали вірити старшині й уважали її за звичайне панство, як були пани в Польщі та в Московщині. Крім того значна частина з-поміж козацької старшини свідомо стала набік Петра I, на шлях національної зради. До таких належали Стародубський полковник І. Скоропадський, що з Петрової руки став гетьманом замість Мазепи, Полтавський полковник Пушкар, що в Полтавській битві приймав участь на стороні Петра I, Прилуцький полковник Галаган, що привів москалів аж на саму Січ, яку москалі спалили й вирізали всіх запорожців, які після впертої оборони піддалися москалям, бо їм було обіцяно, що тим, хто піддається добровільно, не буде ніякого лиха.

Одиноким придбанням шведів і Мазепи було те, що до них приєдналось Запоріжжя з своїм славним кошовим, Костем Гордієнком.

Значний деморалізуючий і дезорієнтуючий вплив на український нарід мали безоглядний московський терор та облудна московська пропаганда, надхненником і організатором яких був московський цар Петро I. Про безоглядність московського терору у відношенні до українського народу промовисто свідчать події, що мали місце в столиці Мазепи м. Батурині. По здобутті міста московською армією під командою генерала Меншікова по-варварському було винищено не тільки залогу козаків, що боронили Батурин, але й поголовно все насе-

лення міста, не жаліючи ні старих, ні малих, а потім і саме місто спалено.

Московська пропаганда змальовувала Московщину, як „визволительку простого українського народу” від українських панів та оборонця православія. З метою протиставити українські народні маси Мазепі і запорожців Гордієнкові, цар Петро видав маніфест до українського народу, в якому обіцяв скасувати всі податки, обвинувачував Мазепу в тому, що він об'єднався з „єретиками” (бо шведи лютерани), аби „знищити православну віру”. На наказ Петра I „святейший синод” викляв Мазепу і наказав єпископам і священикам оголосити про це по всіх православних церквах.

Після програної Полтавської битви Карло з Мазепою подалися до Дніпра й переправились коло Переволочної, помандрували степами й прибули до Бендер, що були під турецькою владою. З ними втекла старшина, запорожці й кількасот шведів.

Старий гетьман не витримав горя й помер у Бендерах у кінці 1709 року. На його місце, весною 1710 р., старшина й запорожське військо вибрали гетьманом генерального писаря Пилипа Орлика. Обіймаючи, хоч на чужині, гетьманський уряд, П. Орлик запрягнувся на Гордієнкову конституцію і дістав гетьманські клейноди — булаву та корогву.

З Січі, що була заснована запорожцями у татарському степу, недалеко від Дніпрового лиману, Орлик і Гордієнко писали відозви на Україну, в яких закликали український народ до повстання проти Москви. Вони ставили собі за мету об'єднати в одну Українську Державу всі українсько-козацькі землі: Правобережну Україну, що була під Польщею, Лівобережну Україну, що була під Москвою, Запоріжжя і Слобідську Україну.

Орлик був визнаний Швецією і Туреччиною. Карлові вдалося втягнути у війну з Москвою турків. У 1711 р. турки облягли московське військо над річкою Прутом і трохи не захопили в полон самого царя. Але тому вдалося підкупити турецького везира і врятуватись з усім військом. Орлик з запорожцями, козаками-гетьманцями та з татарами ходив відбивати Правобережну Україну, розбив вислане проти нього військо з лівого берега й дійшов аж до Білої Церкви.

Але Орликові не повелось, бо скоро по тому Туреччина й Крим замирилися з Москвою. Та все ж таки цар мусів підписати умову, в якій, між іншим, було сказано, що цар не має права втручатися до українських справ. Але по війні цар і не думав уступати з України.

Орлик робив заходи у султана, щоб той знову розпочав війну з Москвою. Петро I вжив протизаходи: наказав цілі українські родини емігрантів, що лишилися на Україні, вислати на північ. Боячись за свої родини та втративши надію на султана, багатько емігрантів повернулися на Україну й піддалися москалям. Та не піддалися Москві гетьман Орлик, генеральні старшини і полковники Войнаровський, брати Герцики, Нахимовський, Мирович, Довгополенко і інші. Переконавшись, що не буде допомоги від султана, вони покинули Туреччину й поїхали до Швеції, під опіку Карла XII.

Коли помер Карло XII, мазепинці розбрелися по різних країнах Європи. Московський уряд пильно слідкував за ними, декого піймав до своїх рук і тяжко покарав. На жадання Москви Войнаровського заарештовано в Німеччині (м. Гамбурзі) і видано москалям.

Незабаром поляки заарештували у Варшаві Григорія Герцика і також видали москалям. Обоє їх цар посадив до в'язниці.

Орлик з Швеції переїхав до Німеччини, а коли там стало небезпечно, виїхав до Франції, потім до Туреччини. З іншими мазепинцями він довгий час намагався підняти проти Москви коаліцію європейських держав, щоб зволити Україну, але його заходи не мали успіху. Пізніше Орлик вступив на службу до французького війська в чині генерала. Помер на чужині. Гордієнко помер у Новій Січі.

— о —

В чому ж велич Мазепи і мазепинців?

Велич Мазепи і мазепинців полягає в тому, що вже 250 років тому вони:

1. Твердо і безповоротно переконалися в тому, що в союзі з Москвою чи Польщею Україна не може бути самостійною державою.

2. В ім'я здобуття самостійності для України зрелися своїй концепції, щодо державного, політичного і соціального ладу майбутньої Української Самостійної Держави і, прийнявши Гордієнкову конституцію, прийняли нову концепцію — Українська Самостійна Держава

ДРУГЕ ВЕЛИКЕ ВІЧЕ СВУ

В днях 16-го і 17-го травня 1959 року в Літературно-Мистецькому Клубі в Нью-Йорку відбулося Друге Велике Віче Спільки Визволення України. Крім приявних на Вічі Делегатів з терену США і терену Канади, Підготовчий Комітет Віча передав Мандатній Комісії делегатські уповноваження від Красвих Управ і Орг. Бюр СВУ з таких країн: Австралії, Великої Британії, Німеччини, Австрії, Франції, Швеції, Бразилії і Парагваю.

Разом на Вічі приймало участь 52 умандатовані делегати з різних країн, із них 30 осіб приявних. Першого дня нарад, 16-го травня були присутні також пп. Д. Ярмо і І. Бутко від т. зв. СВУ-Плюща.

Віче відкрив в. о. Голови ГУ СВУ пан О. Калинник-Самійленко, який закликав присутніх вшанувати вставанням пам'ять тих членів СВУ, які віддали своє життя в боротьбі за Українську Державу.

Після американського гимну о. прот. Петро Стельмах прочитав молитву в наміренні СВУ та закликав учасників Віча керуватися у своїй праці Божими і державними принципами.

До Почесної Президії Віча були обрані під гучні оплески пані Наталія Павлушкова й от. Тарас Бульба-Боровець. Керувала Вічем ділова Президія у складі: інж. І. Дяченко, інж. М. Дорошенко, І. Кононенко. Секретарювали: пп. І. Кейс і В. Брух.

На адресу Віча СВУ надіслали свої благословення і привіти Владика Українських Церков:

має бути демократичною за змістом і республікою за формою.

Заприсягнувши на Гордієнкову конституцію, Мазепа і мазепинці стали гордієнківцями і тим самим перетворили Гордієнка і запорожців на мазепинців, тобто, здійснили найдемократичнішу засаду нашого часу: „Держава над партіями, нація над клясами!”

Чи вилонить з себе сучасне покоління української нації Мазепу і мазепинців ХХ-го століття?

Проф. Ю. Бобровський

Митрополит УАПЦ в США — Владика ІОАН Теодорович,

Митрополит Вінніпегу і всієї Канади — Владика Іларіон (проф. д-р І. Огієнко),

Апостольський Візитатор Українців у Західній Європі — Архiepіскоп Кир Іван Бучко (з Риму).

Архiepіскоп УАПЦ Соб. — Владика Евген Бачинський (із Швеції).

Привітання наспіли від Крайових Управ, Орг. Бюр і Осередків СВУ з США, Канади, Великої Британії, Франції, Німеччини, Австрії, Швеції, Австралії, Парагваю, Бразилії. Гучними оплесками делегати зустріли привіт Почесного Голови СВУ пані Наталії Павлушкової. Крім того надіслали привітання:

Крайовий Комітет Спільки Української Молоді в Англії за підписами Я. Деремєнди і П. Бойчука, пан Осип Бойдуник, від ЦПУЕН в Німеччині за підписами проф. Ю. Студинського і мгр. Мельника, Об'єднання Козаків у США на чолі із генералом В. Сердюком, Верховне Козацьке Представництво в Екзилі під проводом полковника Н. Каледіна, Українська Рада Європейського Руху, Об'єднання Бувших Репресованих Українців Совєтами (ОБРУС) у Сіднею і Головна Управа ОБРУС'у на всю Австралію, Центральний Комітет СЗСУ — Селянська Партія за підписом В. Доленка, Крайовий Комітет СЗСУ — Селянська Партія в Англії, Головна Управа ДОБРУС'у в Англії, Головна Управа Легіону ім. Симона Петлюри в Дітроїті, яку очолює полковник П. Філоненко і сот. В. Альбота, Головна Управа Української Медично-Харитативної служби — Червоний Хрест в Німеччині, Управа Братства УАПЦ ім. Митрополита В. Липківського в Чикаго та багато інших.

Усні привіти склали: від Т-ва „Запорізька Січ” ім. П. Болбочана пан сотник Зелінський, від СЗСУ — Селянська Партія в США пан Д. Мельник, інж. М. Сердюк, письменник Ф. Мелешко, письменник С. Підкова, від членів СВУ у Філадельфії п. І. Кононенко та інші.

В. о. Голови ГУ пан О. Калинник-Самійленко склав звіт про діяльність та організаційні

справи СВУ за час від Першого Великого Віча, яке відбулося в Німеччині в 1953 році. Був також зачитаний фінансовий звіт та звіт Генерального Секретаря ГУ п. І. Галушки. Із співдоповідями виступили пп. Колісник і М. Дорошенко від Крайової Управи СВУ в Канаді, та співповідь пана В. Коваля від Крайової Управи СВУ в США.

Після звіту Голови Головної Контрольної Комісії проф. Ф. Балицького розгорнулася широка дискусія над заслужаними звітами. Особливо дискусія зосередилася на питанні про виключення з СВУ у 1955 році проф. В. Плюща за його співпрацю з московськими єдинонеділимськими колами. Пан Д. Ярмо та І. Бутко намагалися боронити пана Плюща, мотивуючись тим, що, мовляв, він опублікував заяву про те, що вже з тими колами не співпрацює, але на підставі його заяви було доведено, що він сам зізнався, що співпрацював з ними до 1957 року, а тепер, мовляв, з „різних міркувань” таку співпрацю припинив.

Отже проф. Плющ не виконав домагання про те, щоб він засудив непередрішенську концепцію і тому його заява нічого не вияснило. Друге Велике Віче СВУ одноголосно затвердило постанову Головної Управи СВУ й Головної Контрольної Комісії від жовтня 1955 року про виключення проф. Плюща з членства СВУ за порушення статуту СВУ.

На внесок члена Головної Контрольної Комісії проф. Ю. Бобровського одноголосно було схвалено роботу уступаючих органів Головної Управи СВУ, а зокрема відмічено жертвенну працю в. о. Голови О. Калинника-Самійленка, генерального секретаря п. І. Галушки і члена ГУ СВУ ред. І. Журливого.

На Вічі були заслухані такі доповіді:

1. „УССР — колонія червоної Росії — д-р І. Марченко.
  2. „Християнський солідаризм” — д-р В. Наддніпрянець.
  3. „Напрявні внутрішньої і зовнішньої політики СВУ” — ред. В. Коваль.
  4. Стратегія визвольної боротьби” — от. Т. Бульба-Боровець.
  5. „Програма СВУ” — проф. Ю. Бобровський.
- Всі доповіді були піддані речевій дискусії. Найгарячіша дискусія відбулася над проектом

програми СВУ, яку було затверджено одноголосно. Зміни й доповнення в Статуті СВУ також прийнято одноголосно.

Друге Велике Віче СВУ затвердило постанову про влиття членів Української Національної Гвардії — ХС в Спілку Визволення України. До складу керівних органів СВУ вибрано:

Почесний Голова Спілки Визволення України — пані Наталія Павлушкова.

Голова Головної Управи СВУ — от. Т. Бульба-Боровець.

Заступники: інж. І. Дяченко, проф. Ю. Бобровський, інж. М. Дорошенко.

Генеральний Секретар ГУ — інж. О. Кейс.

Керівники відділів ГУ СВУ: ред. П. Колісник, інж. М. Сердюк, полк. М. Смородський, інж. М. Заховайко, сотн. П. Коперник, ред. С. Підкова.

Кандидати: інж. П. Гарбар, інж. В. Шафран Г. Подгурець.

Головна Рада СВУ:

Голова Головної Ради Спілки Визволення України — О. Калинник-Самійленко, члени: ред. В. Коваль, проф. І. Ратушний, д-р В. Наддніпрянець, інж. В. Буряк, В. Назола, А. Головачанський, В. Федорченко, І. Литвинович, І. Оленич, Я. Кінаш, сотн. І. Галушка, проф. М. Садиленко, д-р О. Ничка, ред. І. Журливий, Л. Суслик, І. Шарай-Самійленко, І. Кейс, І. Кононенко, В. Бобко, О. Швидун, С. Гай, Б. Білинський.

Головна Контрольна Комісія: Голова — хорунж. К. Мусійчук; члени: інж. Терентій, В. Брух; кандидати: О. Шевченко, Т. Тарахівський, Т. Фегон.

Після обрання Керівних і Контрольних органів СВУ, голова резолюційної Комісії, ред. В. Коваль зачитав Резолюції і Постанови Другого Великого Віча СВУ, які були прийняті одноголосно.

Друге Велике Віче СВУ пройшло в діловій атмосфері. Після звернення Голови ГУ СВУ п. от. Т. Бульби-Боровця і заключного слова Голови Президії Віча п. інж. І. Дяченка Віче закінчило свою працю відспіванням українського національного гимну.

Відділ Інформації і Преси при ГУ СВУ

Президія Другого Великого Віча СВУ.

*****
ПРИВІТИ:

ПРЕЗИДІЇ ДРУГОГО ВЕЛИКОГО ВІЧА СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Вельмишановні Учасники Віча!

В імені Церкви я висловлюю радість бачити Синів і Доньок нашого українського народу в чинних змаганнях про волю й добро його, тепер розподіленого під ворожою, червоною, московською займанщиною.

Нехай Бог благословить Ваші змагання успіхом. Нехай вони послужать ділу знайдення всіма українцями на розселенню, поза межами рідної землі, Єдиної мети, Єдиної путі до неї і на цій путі, щоби всі Діти нашої Землі пішли Єдиною лавою борців за її визволення і творців її нового життя.

Я знаю, теперішня фаза Вашого чину переходить під знаком боротьби проти напрямків так званого „націонал-комунізму”, проти неоправданого славлення носіїв такої ідеології тих, що самі побачили марноту їх дороги, великі печалі й болі для нашого народу на ній і тому скінчили з собою самими самогубством...

Нехай Бог благословить Ваші змагання успіхом. Нехай Ваші змагання послужать ділу знайдення єдиної мети, єдиної путі до визволення нашої Батьківщини.

Коли Ваше Віче спроможеться на такий великий чин, підійде до нього з любов'ю Христовою, Церква з чистим сумлінням зможе благодати Бога про успіх Ваших починань і ми ма-

тимем оправдання вірити, що Господь такий великий чин поблагословить, всіх нас поведе і, в свій час приведе до дня початку нового життя нашого Українського Народу.

З повагою і любовію

ІОАН, Митрополит

СВІТЛА ПРЕЗИДІЄ!

Сердечно вітаю Світлу Президію і всіх учасників Другого Великого Віча СВУ і всім щиро бажаю реальних успіхів для визволення нашої України з-під окупації лютого ворога!

Разом з тим так само сердечно та щиро бажаю всім українцям повного визволення із під страшної марксистської советської ідеології, яку 40 літ ворог силою вбиває в душу кожного свого підданця-раба.

Совети нищать тіло українця, а їхня марксистська ідеологія вбиває саму душу його. Своєю розкладовою ідеологією окупанти нищать і сучасну Україну і її будучину!

Всією душею віримо в Воскресіння Христове, то воскресне й Україна!

Митрополит Іларіон,
постійний богомолець
за визволення розп'ятої України.

ДО ХВАЛЬНОЇ ПРЕЗИДІЇ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Високоповажаний Пане Голово!

З нагоди Другого Великого Віча Світової Спільки Визволення України мило мені привітати Хвальну Головну Управу СВУ й усіх Шановних Учасників Великого Віча моїми найкращими побажаннями і з цілого серця Архисрейським Благословенням. В моїх скромних молитвах благаю Милосердного Бога, щоби благословив найкращими успіхами діяльність Спільки Визволення України для добра і слави українського народу.

На завдаток найбагатшого Божого благословення з цілого серця благословляю Вас усім добром,

відданий Вам усім у Христі Господі
брат і слуга,

Кир Іван Бучко

Друге Велике Віче Спілки Визволення України в Нью-Йорку

Хвальна Президіє!

Історичним шляхом минулого, Спілка Визволення України й Спілка Української Молоді несли спільно важкі і відповідальні тягари української визвольної справи, формуючи один ідейно-програмовий, всенародній фронт поневоленої України.

Маємо надію, що Друге Велике Віче СВУ прийме такі рішення, що об'єднають СВУ і СУМ знов на один історичний шлях, що веде до визволення України.

Зостаємось з сумівським привітом,

Честь України — Готов боронити!

За Крайову Управу СУМ'у в Англії:

Я Деремнда
(Голова)

В. Бойчук
(Секретар)

Президії Другого Великого Віча СВУ

Шановна Президія, Високе Віче!

В імені бувших репресованих і потерпівших під совстами, щирсердечно вітаю Друге Велике Віче СВУ та бажаю успіхів у Вашій праці.

Відновлення діяльності СВУ з її традиціями з рідних земель та акція СВУ проти гльорифікаторів кадрів КП(б)У і комсомолу має величезне значення, бо вона скріплює дух і надію тисячам емігрантів боротися і надалі за національні ідеали.

Успіх СВУ і визволення України від окупантів залежить від чітко викладеної Державно-Устроєвої Програми, яка висловить волю і прагнення українського народу в питаннях духових, і соціяльно-економічних.

Щасти Вам Боже досягнути бажане,

Об'єднання Бувших Репресованих Українців Советами (ОБРУС)

Управа Осередку в Сіднею і околицях.

Голова: **Ф. Закалюжний**

До Президії Другого Великого Віча СВУ

Високоповажана Президіє і Хвальне Велике Віче!

Головна Управа Об'єднання Бувших Репресованих Советами, яка перебуває в Австралії, вітає Друге Велике Віче СВУ і бажає найкращих успіхів у праці. Хочемо вірити, що всі учасники Великого Віча у своїй праці будуть керуватися загально-національними інтересами та приймуть рішення, виконання яких перетворять СВУ у великий і могутній національно-визвольний український рух.

Нехай Вас і всіх українців у вільному світі натхне і осинить невмирущий дух наших славних предків.

З Богом за Україну! Слава Україні!

За Головну Управу ОБРУСУ:

Павло Кліменко (Голова)

Дорогі Друзі!

В тяжкий час, в надзвичайно складних міжнародних відносинах, в переходову атомову добу, що характеризується вмиранням старого і народженням невідомого ще нового, відбувається наше світове Віче.

В історії ще не було випадку, щоб яканебудь нація без боротьби власними силами, досягнула свою незалежність і право на суверенне вільне життя. Зате історія сучасності нас вчить, що і в нових умовах, не дивлячись і на військову силу і поліційний апарат, навіть світових потуг, народи досягають свою незалежність власними силами і навіть мінімальними засобами...

Думаю, що визвольна політика, стратегія і тактика СВУ, мусить бути побудована на аналізі помилок нашої минулої визвольної боротьби, щоб їх більше не повторювати...

СВУ на батьківщині вже розроблявала нову ідеологію на підставах вічних засад християнства і національної солідарности. Наше завдання — докінчити цю найважливішу для звільнення України працю, що її почали наші попередники з врахуванням особливостей сучасности...

Відважним належить світ. Будьмо відважні

в своїх рішеннях на нашому світовому Вічі і в повсякденній визвольній праці...

Палко вітаю всіх учасників Другого Світового Віча Співки Визволення України на чужині і бажаю найкращої плідної творчої праці.
З Богом за Україну!

Ваша Наталія Павлушкова
(Почесний Голова СВУ на чужині)

Другому Великому Вічу
Співки Визволення України, Нью-Йорк

Світла Президіє, Висоповажані Делегати!

Не сумніваюсь, що нав'яжете до світлих традицій Співки Визволення України Великих Патріотів Сергія Єфремова, Людмили Старицької-Черняхівської і інших, що стояли на чолі Співки в Україні та разом з українським народом змагались за привернення суверенності Українській Народній Республіці, та що будете змагатись за реалізацію ідеї Національного Солідаризму, як це сказано є в постанові Президії Головної Управи Співки Визволення України з липня 1958 року.

Щиро бажаю Вам і цілому Вічу якнайкращих успіхів і вотаю

Слава Україні!
Осип Бойдуник

До Президії Другого Великого Віча
Співки Визволення України

Хвальна Президіє!

Щиро вітаю Друге Велике Віче. Бажаю успіху в роботі та плідних наслідків його для визволення нашої рідної Землі від окупації, від тяжкої неволі і відновлення нашої національної суверенної соборної Державности, як то ставила собі за мету Співка Визволення України в 1926—1929 рр.

Я думаю, що ми не помилимося, коли будемо працювати всі разом, щоб усі українські національні партії, всі українські організації зосередили свою увагу в першу чергу на:

а) якнайвдосконалішій організації всієї української еміграції, всієї української людности, що перебуває у вільному світі в боротьбі за визволення нашої Батьківщини,

б) на організацію діяльності Державного Центру Української Народної Республіки на

такому високому рівні, щоб Державний Центр став моральним і організаційним та політичним керівником визвольної боротьби всієї еміграції, всього нашого народу в цілому,

в) на нав'язання політичних та ділових стосунків і співпраці з усіма демократичними організаціями Вільного Світу, що борються за релігійну, національну, соціальну, економічну, культурну та політичну свободу і самостійність та державний суверенітет кожного народу на своїй землі.

Щастя Вам Боже!

Слава Україні!

Володимир Доленко —

(Голова Центрального Комітету Союзу Земель Соборної України — Селянської Партії).

ДО ДРУГОГО ВЕЛИКОГО ВІЧА **СПІВКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ**

Бажаємо найкращих успіхів у роботі Другого Великого Віча Співки Визволення України.

Нехай героїчна боротьба членів СВУ на Батьківщині буде дороговказом у Вашій діяльності. Дай Боже, щоб Ви були учасниками переможної боротьби за здійснення тих ідеалів, які були написані на прапорах СВУ на Батьківщині — вільна незалежна народоправна держава українського народу.

За редакцію часопису

„Український Селянин”

Ю. Семенко, головний редактор

ДО ДРУГОГО ВЕЛИКОГО ВІЧА СВУ **В НЬЮ-ІОРКУ**

Високоповажний З'їзде!

Головна управа Демократичного Об'єднання Бувших Політично Репресованих Українців з-під Советів у Німеччині вітає Вас і бажає успіхів у Вашій цінній для добра України справі.

Ми віримо, що Ваше Друге Велике Віче внесе нові ідейні елементи у боротьбі за незалежність українського народу в своїй державі.

За головну управу **ДОВПРУС-у**

Інж. Д. Білий

**

Не маючи технічних можливостей вмістити в одному числі журналу „Місія України” всіх привітань та побажань від різних українських

ПРОГРАМА СВУ

(Тези доповіді прочитаної проф. Ю. Бобровським на Другому Великому Вічу СВУ,
16-го травня 1959 р. в м. Нью-Йорку, США)

Основними питаннями, на які я спробую дати відповідь у своїй доповіді ставлю наступні питання:

1. Чи мала СВУ в Україні свою чітко окреслену програму?
2. Чому відновлена на еміграції СВУ досі не мала своєї програми?
3. Чи потрібна чітко окреслена програма СВУ?
4. Якщо потрібна чітко окреслена програма СВУ, то якою вона має бути за своїм світоглядом, ідеологічним і ідейно-політичним змістом?

Відповідаю на перше питання.

Серед незначної частини членів СВУ на еміграції має місце погляд, що СВУ в Україні не мала чіткої програми своєї організації. І не мала вона своєї чіткої програми тому, що вона не була звичайною політичною партією однодумців, а була „непартійною загально-українською національною організацією”, „непартійним загально-українським національним фронтом”, „рухом понадпартійним і загально-українським”, що об'єднувала в своїх лавах людей різних політичних переконань і ставила своєю ідейно-політичною метою лише відновлення Української Самостійної Соборної Держави, не передрішуючи ні змісту, ні форми цієї Держави, мовляв, сам український нарід встановить зміст і форму Української Самостійної Соборної Держави.

та чужинецьких організацій, що надійшли до Головної Управи з усього Світу, та від окремих осіб, ми скорочено передаємо їх в „повідомленні” Відділу інформації і преси при ГУ СВУ.

Головна Управа Спілки Визволення України щирозадушно висловлює свою подяку всім тим, що надіслали свої щирі привітання Другому Вічу, яке відбулося в Нью-Йорку.

Щастя Вам Боже у Ваших намірах!

Головна Управа СВУ

До ширення такого погляду на СВУ в Україні серед членства СВУ на еміграції, мабуть, найбільше прислужився бувший Голова СВУ на еміграції д-р В. Плющ (дивись його статтю „Спілка Визволення України”, український збірник, книга 5, вид. „Інституту для вивчення історії СРСР”, ст. 75—76).

Такий погляд деяких членів СВУ в еміграції на СВУ в Україні не відповідає історичній правді. Адже фактом є, що вже на першому установчому засіданні основоположників СВУ в червні 1926 року академік С. Єфремов досить чітко і виразно сформулював „платформу СВУ”, згідно якої організація поставила своєю ідейно-політичною метою відновлення Української Самостійної Соборної Держави не без змісту і форми, а Української Самостійної Соборної Демократичної Держави у формі Української Народньої Республіки (СВУ. Стенографічний звіт судового процесу. Том I, Харків, 1931, арк. 76).

Про те, що творці СВУ в Україні ставили своєю національно-державницькою метою відновлення саме демократичної Української Самостійної Соборної Держави у формі Української Народньої Республіки свідчать, між іншим, і такі факти:

1. Підтримка СВУ в Україні з боку закордонних (емігрантських) діячів УНР,
2. Використання організаторами СВУ в Україні вбивства С. Петлюри большевицьким агентом Шверцбартом, як зручного приводу для оформлення своєї організації,
3. Обрання національно-державницьким символом СВУ імени сл. п. С. Петлюри,
4. Бувша партійна приналежність провідних членів СВУ — відсудних на судовому процесі, з яких було колишніх членів УПСФ — 17, УСДРП — 13, УПСР — 4, УПСС — 1, позапартійних — 10,
5. Заява М. Павлушкова, який дискутуючи по питанню необхідности диктатури на перших кроках існування Української Народньої Республіки, висловив погляд, що „хоча ми ду-

мали про здійснення нашої мрії — Української Народньої Республіки”, але на перших кроках, „я персонально уважаю потрібним режим твердої руки у формі виборного гетьманату, решта товаришів була лівіша і стояла на ґрунті диктатури при УНР”.

І все ж таки СВУ в Україні не була звичайною партією, бо провадила боротьбу не за партійні чи класові інтереси однієї якоїсь класи українського суспільства. Не була вона також бльоком чи спільним фронтом українських самостійницьких антикомуністичних партій при якому кожна партія зберігає свою власну програму.

СВУ В УКРАЇНІ БУЛА ЄДИНИМ ОРГАНІЗОВАНИМ УКРАЇНСЬКИМ САМОСТІЙНИЦЬКИМ ДЕМОКРАТИЧНИМ РУХОМ ОДНОДУМЦІВ, ЯКА БОРОЛАСЯ ЗА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ САМОСТІЙНОЇ СОБОРНОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ У ФОРМІ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ, ПОБУДОВАНОЇ ЗА ПРИНЦИПОМ „ДЕРЖАВА НАД ПАРТІЯМИ, НАЦІЯ НАД КЛЯСАМИ”.

Разом з тим СВУ в Україні була АВАНГАРДОМ української нації для більшості якої, як і для СВУ, національним ідеалом, національною мрією було відновлення Української Самостійної Соборної Демократичної Держави у формі Української Народньої Республіки.

Під цим оглядом, тобто, під оглядом того, що СВУ була виразником національно-демократичних державницьких прагнень більшості української нації, СВУ в Україні була українським загально-національним, а не всенаціональним, державницько-демократичним рухом.

Відповідаю на друге питання.

Відновлена на еміграції СВУ досі не мала програми своєї організації тому, що її відновили не прихильники Української Народньої Республіки, а політичні середовища, які виступають проти Української Народньої (Демократичної) Республіки — ЗЧ ОУН і гетьманці. Ці політичні середовища відновили СВУ на еміграції як свою прибудівку з метою, не тільки спотворити державницько-демократичні традиції СВУ в Україні, а й використати відновлену на еміграції СВУ для боротьби проти Укра-

їнського Державного Центру в екзилі — проти Української Національної Ради та її Виконного Органу.

На питання — чи потрібна чітко окреслена Програма СВУ — слід абсолютно твердо відповісти: не тільки потрібна, а й необхідна.

Політична організація без чітко окресленої програми — це збирище випадкових людей з різним світоглядом, ідеологією і ідейно-політичною метою, яке не здібне на жадну послідовну політичну чинність. Про це говорить історія безпрограмових політичних партій взагалі і, історія діяльності відновленої на еміграції безпрограмової СВУ — зокрема. Відновлена на еміграції СВУ не здібна була на жодну послідовну політичну чинність, бо не була організацією одноступенів. Внутрішня боротьба в лавах ЗЧ ОУН між „красвиками” і „кацетниками” перенесена була в СВУ й була основною причиною бездіяльності та дальшого розвалу СВУ.

Нарешті відповідаю на останнє, поставлене мною питання.

СВУ зможе відіграти роль авангарду національно-визвольної боротьби українського народу в його боротьбі за відновлення Української Самостійної Соборної Держави лише при тій умові, коли вона забезпечить для себе підтримку збоку більшості сучасного покоління української нації і, якщо не підтримку, то принаймні прихильність найпередовіших держав і народів вільного світу.

Підтримку збоку більшості сучасного покоління української нації та найпередовіших держав і народів світу СВУ зможе знайти лише в тому разі, коли її світогляд, ідеологія та ідейно-політична мета, втілені в програму СВУ, стануть виразником національних прагнень українського народу та співзвучними розвитковим тенденціям найпередовіших держав і народів вільного світу.

Виразником національних прагнень українського народу та співзвучним розвитковим тенденціям найпередовіших держав і народів вільного світу СВУ зможе стати тоді, коли її світогляд, ідеологічні та ідейно-політичні настанови, втілені в її програмі, будуть спиратись на основні історичні традиції української на-

РЕЗОЛЮЦІЇ І ПОСТАНОВИ ДРУГОГО ВЕЛИКОГО ВІЧА СПІЛКИ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Друге Велике Віче СВУ, що відбулося в днях 16 і 17-го травня 1959 року в приміщенні Українського Літературно-Мистецького Клубу (149, Друга Авеню) в Нью-Йорку, ухвалило такі резолюції:

ПРИВІТАННЯ

Друге Велике Віче СВУ пересилає палкий привіт українському народові на рідних землях, який в умовах московсько-комуністичної тиранії ставить активний і пасивний спротив загарбникам України в боротьбі проти московського колоніялізму за відновлення української суверенної держави.

Друге Велике Віче СВУ висловлює щире подяку за надіслані привітання Владикам Українських Церков: Митрополитові Української Православної Церкви в США Іоану Теодоровичу, Митрополитові Української Греко-Православної Церкви в Канаді Іларіону, Апостольському Візитаторові Української Греко-Католицької Церкви Архiepіскопові Івану Бучку, Архiepіскопові УАПЦ-Соборноправної Євгену та всім іншим організаціям, установам і особам, які привітали письмово або усно Друге Велике Віче Спільки Визволення України, зокрема Почесній Голові СВУ — пані Наталі Павлушківій.

щої, що разом з тим є історичними традиціями народів вільного світу, а саме:

1. Християнізм — основа ідеалістичного світогляду,
2. Державний і суспільний демократизм,
3. Індивідуалізм і пошана до приватної власності,
4. Почуття особистої гідності і пошана до людини,
5. Любов до Батьківщини.

Єдність української нації і сила Української Держави буде забезпечена лише тоді, коли в Українській Народній Республіці буде згармонізовано інтереси української людини з інтересами цілої української нації, а інтереси громадянина Української Народньої Республіки з інтересами Української Держави.

Саме на цих історичних традиціях української нації й побудовано Проєкт Програми СВУ, який подається на обговорення і затвердження високого Віча.

Затверджена Програма СВУ Другим Великим Вічем стане підвалиною до ВІДРОДЖЕННЯ відновленої в 1953 році СВУ на еміграції.

РЕЗОЛЮЦІЇ

1. Друге Велике Віче СВУ стверджує, що російсько-комуністична загроза для некомуністичного світу складається з двох компонентів:

- а) п'ятсотлітнього російського імперіялізму, і
- б) комуністичної ідеології.

Обидва ці компоненти є рушійною силою російсько-комуністичного колоніялізму для зрозуміння цілей якого, та його успішного поборювання, потрібна насамперед генеральна ревізія західньої історичної науки, яка вже на протязі сторіч, при насвітленні історичного минулого Росії-Московщини і поневолених нею країн і неросійських народів плентається у фарватері пристосованої для потреб російського імперіялізму й колоніялізму, російської історичної псевдо-науки.

2. Тільки повне визнання за неросійськими народами їхнього права державної незалежності, може бути підставою реальної політики і боротьби проти російського імперіялізму.

Всяка підтримка збоку некомуністичного світу або його намагання зберегти „неподільну Росію” наставить вороже поневолені Росією народи до цього світу, а зокрема до США з чого скористає тільки російський імперіялізм!

3. Для успішного поборювання комуністичної ідеології, потрібні не голі протикомуністичні гасла, а протиставна ідеологія. Бо співвідношення сил між комуністичним і некомуністичним світом, залежить не лише від співвідношення в галузі матеріальної зброї, а й від ідейного настановлення тих, які ту зброю тримають. Тому одним з першочергових завдань СВУ, має бути опрацювання на філософських засадах ідеалістичного світогляду ідеологічної системи, в основу якої мають бути покладені ідеї національного солідаризму і християнські принципи в житті родини і нації.

4. Друге Велике Віче СВУ констатує, що ані в умовах холодної, ані в умовах справжньої війни, автоматичне відновлення вільної української держави не зможе відбутися без вступлення в дію визвольних сил українського народу. Але тому, що й сили одного поневоленого народу є невиспачальні для знищення російського імперіялізму і відновлення втраченої державної незалежності, основою визвольної політики СВУ є орієнтація на об'єднані сили всіх поневолених Московно народів які борються проти комунізму й проти російського імперіялізму!

5. Друге Велике Віче стверджує, що СВУ є проти політики „співіснування” з СРСР бо російсько-комуністичні змовники використовують цей період її для фізичного винищення неросійських народів та вживають його для морального роззброєння некомуністичного світу з метою поступового його підкорення „мирним” шляхом.

Некомуністичний світ, а зокрема Уряд США повинен заявити виразно про свої симпатії до визвольних змагань поневолених Московією народів, які становлять більше, як половину населення СРСР. З цією метою мусять бути поширені й передавані за залізну засло-ну радіопересилання з динамічним національним змі-стом, мовами народів поневолених Росією і у першу чергу для українського, який після росіян є найбіль-шою нацією в СРСР.

6. Друге Велике Віче СВУ стверджує, що дотеп-рішній „культурний обмін” між США і СРСР не сприяє зближенню американського народу з неросійськими націями за залізною заслоною, бо відбувається він з виразною тенденцією Москви і тих, що спрваджують мистецькі сили з СРСР в пропагуванні виключно російської культури.

Мистецькі сили з України, яка є однією з найбіль-ших т. зв. республік СРСР ще досі не мали своїх ви-ступів у США, натомість поодинокі зразки українсько-го народнього мистецтва включено в програми росій-ських мистецьких репрезентацій з метою переконува-ти американський нарід, що українці не є окремою нацією, а тільки етнічною групою на терені Росії!

7. Друге Велике Віче СВУ підкреслює, що СВУ в Україні мала політичну й соціально-економічну про-граму, побудовану на засадах Української Народньої Республіки. Але в умовинах російсько-большевицької окупації було неможливо завершити її повну розроб-ку і тому це зроблено на чужині, з тим, що, коли в окупованій Росії України відбуватимуться зміни в її політичній, територіальній та соціально-економічній структурі, їх буде враховано й відповідно до того, змі-нювано чи доповнювано Програму СВУ в дотичних ділянках.

8. Друге Велике Віче СВУ стверджує, що україн-ська протикомуністична еміграція знайшлася під за-грозою „націонал-комунізації”, до чого спричинюють-ся деякі політичні організації та окремі особи, голов-но з обох УРДП та ОУН-закардонном (ЗП УГВР). Ця остання у своїй політичній діяльності стала на шлях „наукової” пропаганди новітнього зміновіховства у відношенні до УССР.

В умовинах посиленого наступу московсько-кому-ністичного імперіалізму на некомуністичний світ, а зокрема на США, та відкрито проголошеного русифі-каційного курсу Москви в т. зв. УССР, вихвалюван-ня українських „націонал-комуністів” (як це робить УРДП-Івана Багряного) хоч би й знищених моско-вським НКВД за партійні провини, та явно комуністич-на пропаганда УРДП-Івана Майстренка є водою на млин Кремля!

Тому Спілка Визволення України боротиметься з прокомуністичною пропагандою в середовищі україн-ської еміграції, як з диверсією п'ятої колони!

9. Друге Велике Віче СВУ схвалює політичну ак-цію переведену проти пропагаторів „націонал-кому-нізму”-хвильовизму Крайовою Управою СВУ в США і в Канаді, у якій викрито тих, що намагаються під-вести під комуністичний прапор увесь український народ і його еміграцію!

Ця акція знайшла повну підтримку збоку непартій-них українських еміграційних мас, а зокрема серед селянства і робітництва, що є доказом того, що Спіл-ка Визволення України є виразником їхніх бажань і прагнень!

10. Друге Велике Віче закликає всі клітини й ке-рівні органи СВУ в інших країнах світу, повести при-людну акцію за очищення еміграційного українсько-го життя від прокомуністичних впливів та заловідає розширення протикомуністичного фронту в середови-щі української еміграції, шляхом включення в нього, інших українських самостійницьких політичних, су-спільно-громадських і культурних організацій.

11. Друге Велике Віче заявляє, що СВУ є за спів-працю з усіма українськими самостійницькими проти-комуністичними політичними й суспільно-громадськи-ми організаціями та за узгіднення з ними спільних загальноукраїнських політичних виступів, зокрема на зовнішньому відтинкові української визвольної полі-тики.

Спілка Визволення України викриватиме пропага-торів „націонал-комунізму” і тих, які їх підтримують, не зважаючи на те, в якому середовищі вони знахо-дитимуться!

12. Друге Велике Віче заявляє, що СВУ ставить-ся толерантно до всіх українських Церков і віровизнань та є рішуче проти намагань будь-яких політичних се-редовищ, зокрема УРДП, використовувати релігійне життя у своїх партійних цілях.

13. Друге Велике Віче стверджує, що членство Спілки Визволення України в переважаючій більш-ості складається з тих, які знають підсоветське життя з власного досвіду та були переслідувані Московією й доморослими кадрами КП(б)У й комсомолу за проти-комуністичну діяльність в боротьбі за українську су-веренну державу. Спілка Визволення України прова-дить визвольну політику згідно вимог сучасної Укра-їни, яка базована на досвіді її провідних кадрів озбро-єних досвідом підсоветської дійсности!

Відновлена на еміграції СВУ є організацією собор-ницькою, до якої можуть належати українці, незалеж-но від їхнього територіального походження.

14. Друге Велике Віче стверджує, що СВУ стоїть на позиціях IV-го Універсалу, Акту Соборности від 22-го січня 1919 року і на позиціях відновлення на звільне-ній Україні Української Народньої Республіки.

Українську Національну Раду в її теперішньому ста-ні Спілка Визволення України не уважає за доско-налу та провадитиме співпрацю з тими українськими політичними силами, які змагають до того, щоб вона була перебудована та стала авторитетним Державним Центром всіх українських самостійницьких сил на еміграції.

Щоб привернути УНРаді самостійницьке обличчя, Спілка Визволення України провадитиме акцію за усунення з її керівних постів орієнтаторів на кадри з КП(б)У й комсомолу.

3 ПОСТАНОВ

1. Друге Велике Віче СВУ приймає Програму й Ста-тут СВУ, які були запропоновані Програмово-Стату-

СПІЛЬНА ЗАЯВА

УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ УГРУПОВАНЬ З ПРИВОДУ РУСИФІКАЦІЇ УКРАЇНИ

Нинішня дійсність в Україні доводить, що московські окупанти, організовані в КПСС, під проводом Хрущова плянують розгортають свій наступ на українську націю. Перед лицем легального й нелегального, пасивного й активного спротиву українського народу наступ колонізаторів набуває особливої напруги.

Наслідком політики московських імперіалістів-колонізаторів Україна, що визначалась ко-

лись великим відсотком приросту населення, має за останні двадцять років приріст лише 1.424.000 осіб, що означає — навіть у 14-х повоєнних роках — наявність сталого геноциду — винищення українського народу. Одним з засобів московського винищення українського народу є масове висилання українців і українок на цілині землі, замасковане штучними шатами добровільности, мета якого —

тарною Комісією з урахуванням поправок, які були внесені делегатами Віча та висловлює подяку Програмово-Статутарній Комісії за приготування згаданих проєктів.

2. Друге Велике Віче СВУ зобов'язує новообрані керівні органи СВУ — Головну Управу:

- а) створити Ідеологічно-Програмову Комісію, яка повинна займатися справами розробки ідеологічно-програмових питань СВУ;
- б) опрацювати стратегію і тактику визвольної політики Спілки Визволення України, покликавши до цього спеціальну Комісію;
- в) урухомити Фонд Української Культури ім. С. Єфремова, який діє в рамцях ГУ СВУ на підставі окремого Статуту, а завданням якого є публікувати матеріали в пляні української визвольної політики;
- г) видати в найкоротший термін, окремою брошурою Програму СВУ та циклоstileвим друком Статут СВУ й доручити їх для керівництва всім клітинам Спілки Визволення України;
- г) поробити відповідні заходи для розбудови організації молоді при СВУ, опрацювавши для цього відповідний правильник;
- д) опрацювати правильник Військового Відділу при Головні Управі.

3. Друге Велике Віче СВУ затверджує постанову Пленуму Головної Управи СВУ від жовтня 1955 року про виключення проф. В. Плюща з СВУ за його співпрацю з „непередіренськими” колами та відмову на домагання ГУ СВУ таку співпрацю припинити й опублікувати про це відповідну заяву в українській пресі.

5. Друге Велике Віче СВУ затверджує постанову про влиття членів Української Національної Гвардії-Християнських Солідаристів в СВУ згідно статутарних приписів Спілки Визволення України.

6. Друге Велике Віче схвалює в основному напрямні внутрішньої і зовнішньої політики Спілки Визволення України, що їх накреслив у своїй доповіді ред. В. Коваль.

7. Друге Велике Віче СВУ зобов'язує ГУ СВУ налагодити систематичну появу журналу „Місія України”. З цієї метою доручає:

- а) створити Видавництво;
- б) упорядкувати редакційні справи;
- в) подбати про створення фінансової бази.

Віче зобов'язує членство СВУ передплачувати свій пресовий орган.

8. Друге Велике Віче СВУ доручає ГУ СВУ й КУ СВУ в США в порозумінні з СЗСУ—СП і Асоціацією бувших українських політичних в'язнів під советами, спільно з якими була переведена акція в США проти пропагаторів „націонал-комунізму”-хвильовизму, притягнути до судової відповідальности редакцію журналу „Українське Православне Слово” в якому, в числі за квітень 1959 року в статті „Москва і її агенти”, ініціаторів цієї акції названо: „агентурними московськими бацилами”.

Спілка Визволення України в США затверджена американськими урядовими чинниками, як українсько-американська протикомуністична організація тому ті, що зробили їй закид у „московській агентурности” мусять довести це перед американським судом!

9. Друге Велике Віче СВУ виносить подяку ініціаторові відновлення СВУ на еміграції, бувшому в. о. голови ГУ СВУ п. О. Калиникові-Самійленку за жертвну працю для добра СВУ й української визвольної справи.

10. Друге Велике Віче зобов'язує всі Крайові Управи й Орг. Бюра СВУ, широко відзначити у 1960 році 30-ліття судового процесу над провідним складом СВУ, що відбувся в м. Харкові у 1930 році.

11. Друге Велике Віче СВУ постановило перенести осідок Головної Управи СВУ з Німеччини до США.

12. Друге Велике Віче СВУ затвердило такі організаційні ознаки СВУ:

- а) Емблема СВУ: державний герб — тризуб з хрестом, обрамований вінком з дубового листя;
- б) Прапор СВУ є український державний синьожовтий стяг;
- в) загальне гасло СВУ: „Бог і Україна!”;
- г) привітання СВУ: „З Богом за Україну!”;
- г) пропагандивне гасло СВУ: „Держава над партиями!”, „Нація над клясами!”

Президія Другого Великого Віча СВУ

розпорошити українську молодь у різnorodному етнічному морі для полегшення процесу її денаціоналізації Систематичне придушення спротиву української інтелігенції, зокрема письменників, культурних діячів та молоді, а також цьогорічний травневий розстріл українських патріотів у м. Червоноармійському свідчать, що колонізатори пробують ще раз безоглядним терором здушити змагання до свободи й державного усамостійнення України.

Поряд з фізичним геноцидом посилюється і геноцид духовий, зокрема мовно-культурний. Позиції для русифікації скріплюються через ряд заходів законспіровано-адміністративного характеру і через одверті постанови, сенс яких полягає у звуженні можливостей розвитку для національної культури.

Існують, м. ін., заховані приписи, що не дають змоги українцям які виїхали на цілину, передплачувати видання українською мовою; таким чином переселенці змушені читати літературу тільки російською мовою.

Нечуваним замахом на найелементарніше і самозрозуміле право нації є прийнятий з наказу Москви Верховним Советом УССР закон з 17 квітня ц. р. у справі шкільництва, зокрема дев'ята його стаття, яка стосується мови навчання в школах України.

Голосні фрази про „велич” „ленінської національної політики”, які рясно супроводять появу цього закону, не в силі заховати його реальної суті — русифікації шкільництва в Україні.

У кожній державі мова її народу є обов'язковою до вивчення у державних школах, і в жодній країні світу ніколи не може прийти під дискусію ця підставова засада життя. У поневоленіх Москвою неросійських республіках ССРСР, зокрема ж в Україні, цю самозрозумілу засаду перекреслено. Уряд УССР, замість стояти на сторожі прав української мови в Україні, обернув її в мову, необов'язкову до вивчення в школах. Закон створює всі передумови до того, щоб ФАКТИЧНО обов'язковою мовою в Україні стала лише мова російська.

Щойно перед цією ухвалою пройшло по всій Україні т. зв. всенароднє обговорення проекту Хрущова, спрямованого на обмеження прав неросійських мов. Учасники обговорення скрізь підкреслювали konieczність залишити україн-

ську мову в ролі обов'язкової в українських і неукраїнських школах УССР. Але, не зважаючи на одноставний голос громадської думки, Верховний Совет усе таки одностайно схвалив ганебний закон і тим самим протиставився найістотнішим інтересам українського народу та підкреслив свою невільничу залежність від Москви.

І раніше українські батьки мали змогу віддавати своїх дітей до російської школи, але ніколи дотепер влада УССР в особі своєї найвищої установи не спонукувала українців ставити під сумнів рацію вивчення рідної мови.

Закон, прийнятий Верховним Советом УССР, є моральним тиском на українців у напрямку русифікації їхніх дітей, а моральний тиск, як правило, в тоталітарній державі супроводиться тиском поліційним. Своім актом Верховний Совет УССР накидає українському народові російську мову як основний засіб для контакту із скарбами світової культури. Тим самим знецінено вартість української мови, як культурного чинника і визначено для неї ролю льокального чинника.

Українці у демократичному світі, уважно слідкуючи за подіями в Україні, з найбільшим признанням вшановують боротьбу українського народу, який за найважчих умов оброне прав української мови в школах України. Допомогти Батьківщині в цей скрутний і виїнятковий відповідальний час є святим обов'язком українців, що перебувають поза межами російсько-большевицького панування.

Об'єднані в спільній протидії, солідарно використовуючи всі свої можливості в країнах свого поселення, українці мають зорганізувати світову громадську думку і звернути її увагу на поневолення України, а зокрема на переслідування української мови і культури.

Спираючись на наші зв'язки в різних країнах, українські політичні чинники повинні перенести протестаційну акцію на терен міжнародних політичних, гуманітарних, професійних тощо організацій (Об'єднані Нації, ЮНЕСКО та ін.).

Перед світовою громадською думкою слід вияснювати своєрідність т. зв. советської демократії, природу й небезпеку російського імперіалізму та сьогоднішній етап советської національної політики: приховані форми пляно-

РОСІЙСЬКИЙ ІМПЕРІАЛІЗМ – СМЕРТЬ НАРОДІВ

Перспектива сторіч

Примара комунізму і російського імперіялізму нависла, мов дамоклів меч, над усім світом.

Чи забув вже хтось, як у Мадярщині у жовтні-листопаді 1956-го року нарід піднявся до боротьби за свободу?

В морі крові потопила Москва визвольну революцію мадярського народу. Советські бомби падали на мадярські міста і нищили жінок і дітей, советські танки стріляли в робітничі квартали і нищили пролетарів.

Одного дня читачі швейцарської "Gazette de Lausanne" знайшли у своєму часописі такий коментар до подій у Мадярщині:

„Таку розв'язку мадярської проблеми можна було давно передбачити... Проте, коли збройна бо-

---

вого й систематичного геноциду української нації, нове загострення большевицького поліційного терору та посилення переслідувань української мови й культури.

Широку акцію треба повести на сторінках чужинних видань, зокрема для афро-азійських народів, загрожених московською експансією.

Спільна нарада всіх українських політичних угруповань закликає всі українські чинники у вільному світі — церковні, громадські, наукові, професійні тощо — в кожній країні поселення якнайширше розгорнути акцію оборони національних прав українського народу.

Цю заяву схвалили представники українських політичних угруповань (за абеткою):

Закордонне Представництво Української Головної Визвольної Ради,

Закордонні Частини Організації Українських Націоналістів,

Організація Українських Націоналістів,

Організація Українських Націоналістів (за кордоном),

Спілка Визволення України,

Союз Гетьманців-Державників,

Союз Земель Соборної України — Селянська Партія,

Союз Конструктивно-Творчих Сил України, Українське Національно-Демократичне Об'єднання,

ротьба скоро скінчиться, боротьба ідей триватиме далі. Російська інтервенція є одним з тих мерзенних вчинків, впливи яких будуть відчутні довгий час і які на полі європейської політики залишать глибокі сліди... А що робить Захід в той час, коли відбувається цей гігантський крок гіперборейців? Захід губиться у даремних і безплідних суперечках”.

Але цей коментар швейцарська газета опублікувала не у 1956 році. Ні, його читали швейцарці ще у серпні 1849-го року. Тоді теж була революція у Мадярщині, з якою російські війська розправились так само, як 107 років пізніше.

30-го серпня 1849-го року швейцарська „Gazette de Lausanne” опублікувала коментар, який буквально без змін могла опублікувати

Український Національно-Державний Союз,
Українська Революційно-Демократична Партія,
Українська Революційно-Демократична Партія („Вперед”),
Український Християнський Рух*).

*) Хоч Український Християнський Рух не є політичною організацією, він вважає за свій обов'язок приєднатися до спільної акції українських політичних угруповань проти русифікації України.

В И Я С Н Е Н Н Я

Головної Управи Спілки Визволення України відносно „Спільної заяви українських політичних угруповань з приводу русифікації України”

Головна Управа СВУ солідаризується з українськими самостійницькими антикомуністичними політичними угрупованнями в справі „Спільної заяви українських політичних угруповань з приводу русифікації України”.

Разом з тим Головна Управа СВУ вважає своїм національним обов'язком підкреслити, що большевицька Москва провадить русифікацію України руками комуністів українського походження, гльорифікаторами яких на еміграції є Українська Революційно-Демократична Партія І. Вагряного і Українська Революційно-Демократична Партія І. Майстренка.

Президія ГУ СВУ

кожна некомуністична газета у 1956 році. Ця обставина показує переконливо, що події на сході Європи не можна вірно оцінити і зрозуміти, коли їх розглядати з перспективи десятиріч. Їх треба розглядати з перспективи сторіч!

У 1848/49 роках у Мадярщині вибухла національна і соціальна революція під проводом Людвіга Косута, яку російські війська потопили в морі крові. Косут був примушений емігрувати. 3-го грудня 1876-го року він скерував з Італії листа до Ернста Симоного, в якому писав:

„Усі фактори, які собі можна уявити, навіть страшне нещастя, яким є війна — все це я вважаю меншим нещастям, ніж ріст могутності Росії. Поміж неймовірно розтягнутими кордонами російської імперії знаходиться мішанина таких протиріч, що цю імперію можна утримувати як цілість лише шляхом деспотизму. Але деспотизм потребує для збереження свого існування могутність. Тому безперервна експансія проходить як незмінна ідея через цілу його історію. Це не залежить від осіб. Російська автократія є єдиною потугою у цьому світі, в словнику якої слово „досить” не існує. Бо вона повинна або розширюватись або загинути”.

Ці слова написав лідер мадярської революції 19-го сторіччя. Але ці слова з таким самим успіхом могли написати лідери мадярської революції 20-го сторіччя. Ці слова з таким самим успіхом могли написати лідери української революції у 1917—1921 роках і лідери національно-визвольних революцій інших поневолених Росією народів.

Шляхом загарбницьких воєн, шляхом обману, терору, найрізноманітніших злочинів супроти людства, російські імперіялісти збудували на протязі сторіч тюрму народів, рівної якій не бачив світ. Ще перед першою світовою війною жертвами російського імперіялізму були українці, поляки, литовці, латиші, естонці, фіни, білоруси, грузини, вірмени, азербайджанці, північнокавказці, ідель-уральці, туркестанці і інші. На протязі сторіч Захід був глухий до стогону цих націй. Захід був сліпий і не бачив, як безперервно посувається вал російської експансії. Західні нації не зрозуміли, що доля України, Грузії, Туркестану загрожує їм.

Заповіт Петра Великого

У той час, коли лідер мадярської революції 19-го сторіччя Людвіг Косут писав цитовані

вище слова, у західній Європі було багато розмов про заповіт російського царя Петра Великого. Перед своєю смертю Петро Великий залишив таємний політичний заповіт, в якому зформулював напрямні російської політики. Перед усіма майбутніми керівниками російської держави він поставив вимогу здійснювати його таємні вказівки. Французькому дипломатові Бомонту, агентові французького короля Людовика XV-го при російському дворі, пощастило у пригодницький спосіб здобути текст заповіту Петра Великого і передати його французькому урядові. Французькі державні мужі довгий час не звертали на заповіт жодної уваги. І щойно тоді, коли вони переконались у тому, що всі російські уряди після Петра Великого здійснюють його таємні вказівки, вони опублікували текст заповіту.

У коментарі до виданого у Франції у минулому сторіччі заповіту було сказано:

„З бігом часу він (заповіт) не тільки не втратив актуальності, але навпаки, його значення зросло і він, так би мовити, відмолодився”.

Так писали французькі видавці заповіту у дев'ятнадцятому сторіччі. Але у двадцятому сторіччі „відмолодження” заповіту тривало далі і ще ніколи він не був таким актуальним, як тепер.

У 1878-му році у німецькому місті Регенсбурзі вийшов у світ німецький переклад заповіту. Книга мала такий багатомовний заголовок: „Заповіт Петра Великого або ключ до майбутнього”. (Підкреслено нами).

Ось він, заповіт Петра Великого, той самий текст, який у минулому сторіччі було перекладено на багато західноєвропейських мов і видано в різних країнах західної Європи, той самий текст, про який тоді багато говорили на Заході:

„Іменем святої і неділимої Тройці, ми, Петро, цар і самодержець усіх росіян, до всіх наших нащадків і наслідників на Троні і в уряді російської нації:

Великий Бог, від якого Ми походимо і маємо нашу корону, який постійно вказував нам дорогу і боронив нас, дозволяє Нам, згідно нашої волі, яка є одночасно волею Провидіння, вважати російський нарід покликаним панувати над цілою Європою...

Росія, яку я одержав, була струмком, я залишаю її як ріку, мої наслідники перетворять її у велике море, призначене збагатити збіднілу Європу; хвилі цього моря перейдуть усі кордони, не зважаючи

на всі перепони, що їм поставлять на їхньому шляху слабі руки.

Для здійснення цієї мети, я залишаю моїм наслідникам заповіт, текст якого слідує нижче, і до ручаю їм здійснювати його так, як Мойсей зобов'язував жидівський нарід здійснювати його заповіді.

Російську націю слід тримати у постійному стані війни, щоби вояк завжди був готовим до походу і до бою; йому давати відпочинок лише для того, щоби поліпшити фінанси держави, наново впорядкувати армію і вибрати найзручнішу хвилину для нападу. Так мир повинен служити війні і війна повинна служити мирові в інтересах безперервного зростання величини і сили Росії...

При кожній нагоді треба втручатись в усі справи і суперечки Європи, особливо Німеччини, бо ця остання, як сусідня країна, нас найбільше цікавить.

... державних мужів інших країн треба купувати золотом, на парламенти треба впливати ззовні і взривати їх зсередини... треба форсувати вибори своїх прихильників і боронити їх; російські війська треба вводити до інших країн і залишати в них, доки наступить нагода залишитись там назавжди. У випадку, коли інші нації робитимуть перешкоди, треба їх негайно заспокоювати шляхом ділення відповідної країни, з тим, щоби пізніше, у відповідну хвилину, привласнити собі решту...

Особливу увагу слід приділяти розширенню торговельних зв'язків з Англією, бо це саме та нація, яка потребує нашої підтримки для своєї фльоти і яка зі свого боку може бути дуже корисною для розбудови нашої фльоти...

Треба старатися безперервно поширювати свої володіння вздовж Балтійського моря на північ і вздовж Чорного моря на південь...

... Французькому і австрійському двору треба зробити, кожному окремо, таємну пропозицію щодо розподілу світу. Коли один з них на це погодиться, що майже не підлягає сумніву, тоді треба його використати для знищення другого; пізніше слід знищити ту потугу, що залишиться, почати з нею війну, вислід якої можна передбачати наперед, оскільки Росія матиме в своєму розпорядженні весь Схід і велику частину Європи.

У випадку, коли обидві ці держави відхилять пропозицію Росії, що є мало імовірним, тоді треба спровокувати війну між ними, щоби вона одна одну послабила. У пригожу хвилину Росія повинна ввести свої об'єднані війська до Німеччини, одночасно дві великі фльоти з азійськими ордами, в супроводі армій Чорного і Балтійського морів, мають залишити свої місця в Азовському морі і в затоці Архангельську. Вони мають підійти до Франції через Середземне море і Атлантийський океан і затопити її в той час, коли те саме станеться з Німеччиною з другого боку. Так можна і треба завоювати Європу!"

Ми навели вище з незначними скороченнями текст таємного політичного заповіту росій-

ського царя Петра Великого, який, як вже було зазначено, було видано в минулому сторіччі в різних країнах західної Європи різними мовами.

Комуністичний чи російський імперіалізм?

У людини, яка читає статті західних публіцистів і слухає промови західних політиків, створюється враження, ніби сьогоднішня російська загроза для західної Європи існує лише тому, що у 1917-му році в Росії прийшли до влади комуністи. Ми питаємо: ну, а що було б, коли б у 1917-му році в Росії комуністи не прийшли до влади, коли б комунізму взагалі не було? Тоді не було б сьогодні російської загрози?

Безперервна російська експансія на протязі сторіч повинна була створити у двадцятому сторіччі російську загрозу для західної Європи і всього світу, незалежно від того, яку ідеологію пропагували б господарі російської імперії. Російська експансія не є специфічною властивістю тої чи іншої поширюваної правлячими російськими колами ідеології. Російська експансія є специфічною властивістю російської імперії, незалежно від того, чи ця імперія пофарбована у червону, білу, зелену чи брунатну фарбу. Чобіт російської імперії має таку властивість: він повинен маршувати.

Російська тюрма народів не була побудована російськими комуністами. Ще задовго перед першою світовою війною російські агресори поневолили українців, поляків, литовців, латишів, естонців, фінів, білорусів, грузин, вірмен, азербайджанців, північнокавказців, туркестанців і інших. Країни цих народів були ще перед першою світовою війною складовими частинами російської імперії. З цих країн російський імперіалізм черпав сили для дальніших завоювань. Коли б росіяни не мали можливості використовувати для цілей російської експансії український хліб, українське залізо, українське вугілля, азербайджанську нафту, туркестанську бавовну і багатство та людський потенціал багатьох інших країн, тоді Росія не могла б сьогодні загрожувати західній Європі і цілому світові. Коли б російська держава була обмежена етнографічними кордонами російського народу, коли б народи, які на протязі останніх сторіч стали жертвами ро-

сійського імперіялізму, були звільнені від чужого російського панування, тоді сьогодні не було б російської загрози для світу.

Все це розумів керівник мадярської революції 1848—49 років Людвіг Косут ще у дев'ятнадцятому сторіччі. Ще тоді він передбачав поневолення Мадярщини і Європи російським імперіялізмом. 8-го вересня 1886-го року він скерував з Туріну листа до Ігнація Гельфи, в якому писав:

„Східне питання — це питання комбінованого з панславізмом російського імперіялізму, тому в інтересі австрійсько-мадярської монархії не тільки бажано, але навіть необхідно стати російському імперіялізмові на дорозі і з усією силою підтримувати загрожені росіянами слов'янські нації в їхній боротьбі за збереження національної самостійності”.

Так писав Косут у 19-му сторіччі. Тоді російський імперіялізм застосовував для здійснення своїх завойовницьких цілей ідею панславизму. Сьогодні він застосовує більш універсальну ідею — ідею комунізму. Тоді була мова про „визволення” всіх слов'ян. Тепер іде мова про „визволення” народів всього світу, тобто про розширення російської тюрми народів на всю земну кулю. Ідеології російський імперіялізм міняє, як рукавички. Комуністична ідеологія виявилась найкращою для здійснення завойовницьких плянів Петра Великого. З допомогою цієї ідеології Москві найлегше здійснювати те, що вимагав Петро Великий у своєму політичному заповіті:

„Державних мужів інших країн треба купувати золотом, на парламенти треба впливати ззовні і взривати їх з середини... треба форсувати вибори своїх прихильників і боронити їх”.

Так писав Петро Великий і так роблять російські більшовики.

Оборонці російського імперіялізму на Заході висувують, як аргумент твердження, що, мовляв, Сталін не був росіянином і тому й очолюваний ним імперіялізм не був російський. Так, Сталін не був росіянином з походження, він був грузином. Російська цариця Катерина Велика теж не була росіяною з походження. Її батько й мати були німці. Але під її керівництвом російський імперіялізм робив дуже добрі успіхи і вона працювала не для розширення Німеччини, а для розширення Росії. А

ЛИСТ ГУ СВУ ДО ПРЕЗИДЕНТА ЗДА

Головна Управа Співки Визволення України

Нью Йорк, серпень 1959.

До Пана Президента З'єднаних Держав Америки
Двайта Д. Айзенговера

Вельмишановний Пана Президенте!

Керуючись Вашим шляхетним бажанням знайти шлях до миру й спокою в цілому світі, Ви рішилися на обмін візитами з найзапеклішим „миротворцем” сучасности, Н. Хрущовим, який найбільше спричинився до напруження міжнародної ситуації. Вістка про Вашу зустріч з Н. Хрущовим схвилювала весь Вільний Світ. Сьогодні всі народи Вільного Світу стоять перед питаннями:

1. Чи Ваш обмін візитами з Н. Хрущовим ліквідує „холодну війну” чи перетворить її в „гарячу”?
2. Чи варто зустрічатися з людиною, яка топчить всі принципи демократії, свободи й незалежності націй і людини?
3. Чи варто говорити з людиною, яка не визнає загальнолюдської моралі?
4. Чи варто зустрічатися з людиною, яка персонально несе відповідальність за десятки мільйонів жертв большевицького терору?
5. Чи варто розмовляти з людиною, яка найбільше

коли б спробувала працювати для розширення Німеччини, то злетіла б за два дні з російського престолу. Щоби міцно сидіти на троні, вона повинна була спиратися на російський імперіялізм і працювати для нього. Це саме стосується й Сталіна і кожного іншого керівника російської тюрми народів. На службу російському імперіялізмові може стати й людина не російського походження. І коли така людина працює для біологічного послаблення неросійських народів і для біологічного підсилення російського народу, для витиснення мов інших народів російською мовою, для розширення російської території коштом територій неросійських народів, то від участі такої людини не російського походження в імперіялізмі такого роду, цей імперіялізм не перестав бути російським. Більшовики в Москві бачили у Сталіні свою людину, яка працює для їхніх інтересів. Хрущов критикував у Сталіні лише певні риси його характеру, але дуже високо оцінював і оцінює його як ідеолога большевизму.

спричинилася до знищення голодом і тортурами стільки українського народу, скільки знищив А. Гітлер жидівського?

6. Чи Н. Хрущов в ім'я спокою в Світі погодиться дати свободу й незалежність поневоленим народам російсько-большевицької імперії?
7. Чи варто говорити з людиною, яка йде кровавим шляхом до опанування большевицькою Москвою світу?

За нашим глибоким переконанням, переконанням людей, що знають теорію й практику російського большевизму не на підставі однотижневої подорожі по СРСР в ролі туристів, а на підставі багатолітнього досвіду під диктатурою московського большевизму, цей обмін візитами принесе негативні наслідки не тільки для ЗДА, а й для всіх країн Вільного Світу.

Ваш обмін візитами з Н. Хрущовим завдасть велику поразку зовнішній політиці ЗДА тим, що його проголошено по кількох днях після схвалення Конгресом ЗДА резолюцій про відзначення щороку Тижня Поневолених Націй.

Ваш обмін візитами підірве надію серед народів національних республік СРСР та його сателітів на допомогу їм в їх національно-визвольній боротьбі за відновлення своїх національних демократичних держав.

Н. Хрущов твердить, що його відвідини в ЗДА допоможуть розтопити лід „холодної війни”, але він не говорить, що в ім'я миру й спокою він готовий зректися вчення Леніна про опанування большевицькою Москвою світу.

За нашим глибоким переконанням обмін візитами для Н. Хрущова потрібний:

1. Для підвищення свого власного авторитету серед сателітів СРСР,
2. Для зміцнення престижу большевицької Москви в цілому світі,
3. Щоб вбити клин і викликати непорозуміння між вільними державами Західного Світу,
4. Для встановлення „мирного” співіснування за рахунок поневолених націй.

Поскільки справа обміну візитами вирішена і в найближчому часі відбудеться, наше до Вас прохання — Шановний Пане Президенте, щоб Ви під час відвідин СРСР не користувалися битими туристичними шляхами, а відвідали столиці та головні міста поневолених Москвою народів — України, Білорусії, Балтійських та Кавказьких Республік, чим продемонструєте свою солідарність з ними.

З правдивою пошаною —

Голова ГУ СВУ
Т. Бульба-Боровець

Ген. секретар
О. Кейс

У зв'язу з обміном візитами Президента ЗДА Двайта Д. Айзенговера з Н. Хрущовим, Крайова Управа СВУ в ЗДА вислала на руки Президента, сенаторів і конгресменів своє „Становище” в цій справі.

Президія ГУ СВУ

ЯК ЛИС МИКИТА АМЕРИКУ ЗДОГНАВ

Портрет

І так можна ствердити, що в Кремлі від колективного керівництва залишився один пшик... Зовуть того „пшика” — Лис Микита...

Людину, як Вам відомо, зустрічають по одежі, а виражають по розуму. Лиса Микиту чомусь офіційно зустрічають по-батьошки, а неофіційно виражають на найвищому рівні... по-матушки.

І надумав Лис Микита до 1965 року Америку здогнати. Семирічний плян накреслив, числа розставив, факти підставив і — дайош Америку! Відтак у московській „Правді” появилися ізвестія, які в своїх паперах поховали правду.

Отакий Лис Микита!..

1965 рік

Настав 1965 рік...

Семирічка, як і сталінські п'ятирічки, закінчилась „успішно”, з перевиконанням плянів. І отак, як поверх пляну глянути „і чого тільки в кооперації немає...”: масла нема, сала нема, чобіт нема!.. А як отак... у плян зануритись, то виходить, що Лис Микита Америку не лише здогнав, а навіть і трохи випередив.

Бідні американці! Колумб колись відкрив Америку, а Лис Микита тепер закрийє... 64 мільйони авт в Америці відстали від Микити. В калюжах, мабуть, позастрявали? І аж тепер виявилось, що американський робітник шкодує черевиків і тому купує собі авто.

Нарешті в московській „Правді” появилися ізвестія: „Хай живе революція в усьому світі та його околицях!” А в „Ізвестіях” появилася голосна правда: — „Ур-р-а-а!”

В Америці паніка

А тим часом в „Нью-Йорк Геральд Трібюн” появилася сенсаційна стаття: „У Вашингтоні паніка!”, „Дейлі Мірор” повідомив, що „уряд засідає день і ніч”. В „Дейлі Ньюс” хтось закликав американців негайно здогнати совєтів.

А „Нью Йорк Таймс” сповістив своїх читачів, що Президент США вирішив покинути гру в гольф...

Навздогін за Советами...

Як тільки американські фермери довідалися, що їх перегнали совети, вони відразу переключилися на „соціалістичні рейки”. В першу чергу всі фермери вирішили, поки не пізно, записатися в колгоспи. Але добровільно-примусово, так, як у советів. Ростуть американські колгоспи як опеньки під пеньком! „Вашингтона”, „Лінкольна”, „Трумана”... Ентузіазм фермерських мас американська влада не в силі була стримати. Кожний намагався не відставати від советів. Деякі свідомі фермери, щоб перегнати советів, почали „добровільно” самі себе розкуркулювати... З фермерських хат добровільно полетіли у вікна телефонні апарати, телевізори, м'яка мебля і, навіть чоботи... Багато фермерів зреклися взуття і по-колгоспному проголосили до пізніх приморозків ходити босими...

Не обійшлося і в Америці без активістів. Вони домагалися від полісмейшен, щоб їх негайно арештували і відправили добровільно в концтабори на Аляску... Знайшлися й такі щирі патріоти, що на підписній листі зголосилися добровільно вмирати з голоду...

Треба ж якось то здогнати советських колгоспників?..

„Місс Америка”

Двадцятилітня Мері, яку за красу на конкурсі нагородили титулом „Місс Америка”, тепер опинилась в колгоспі ім. Трумана. Вона відмовилась від премії в 100 тисяч доларів і переключилась на колгоспне життя. Учиняє вона діжу і в такт наспівує собі ломаною російською мовою:

Шірака страна моя радная,
Много в неџ лџсав, моряв і рек...
Я другов таков страни не знаю
Где так печку топџт челавек...

— А й дійсно, яким же це я дідьком у печі розпалю? — подумала вона. — Вугілля в Америці нема, дров нема, електричну пічку викинула...

Вийшла вона з хати і практичними очима задивилась на солом'яну стріху. І раптом як підскоче вгору — і є жмут соломи! Потім ще раз! потім ще! Скубе стріху „Місс Америка”, аж курява з неї летить. (Не з неї, а із стріхи). Несподівано вона почувала позад себе чоловічий голос:

— Та це ж світовий рекорд! А я шукаю талановитих дівчат...

— А ви хто такий будете? — поцікавилась вона.

— Я з американської „Берьозки”. То колись у нас була раше „Берьозка”, а тепер наша... Думаємо на гастролі до раше поїхати.

— То візьміть і мене в танцюристки, — спохватилась вона.

— А ви зможете за одним стрибком відразу двічі із стріхи соломи вскубнути?

— Зможу, але мені треба трохи в советських колгоспниць навчитися. Вони більш практичні...

— О-кей! — погодився манежер. — Я вас беру на гастролі до передової країни в світі...

На чому Лис Микита провалився

„Місс Америка” побувала на гастролях у Москві, в Ленінграді, потім у Києві... І нарешті їх повезли до передового колгоспу ім. Хрущова. Найкращий на весь СРСР! Мільйонером лічився!

В колгоспі їм показали взірцевий свинарник, потім повели на телятний двір, поминули селянські хати і нарешті в коровнику показали „общественного” бугая...

В обід американців угостили гарбузовою кашею і навіть накачали липового меду. „Місс Америка” так наїлась гарбузової каші, що навіть втратила свою первісну фігуру... І це згодом далось їй взнаки...

Підійшла вона до однієї доярки і щось питається на вухо.

Доярка з засуканими по лікті рукавами почала розмахувати руками:

— Он там... за колгоспним подвір'ям... Бачите, торішніми соняхами обведений? То для жінок... Та глядіть у яму не посуньтеся. У вас, в Америці, теж такі?..

Пішла наша „Місс Америка” до передового туалету в світі, а потім оглянувшись, а на неї

ЛИСТ ІЗ КАНАДИ

(Від Осередку СВУ ім. П. Кальнишевського
в Монтреалі)

До Краснової Управи СВУ в м. Торонто

Дорогі Побратими!

В паризькому „Українському Слові” (орган ОУН-М) ч. 888-889 за 16-23 листопада 1958 р. на першій сторінці була вміщена стаття „Націоналізму не захитати!” за підписами якоїсь групи наддніпрянців-націоналістів. Поминаючи цілком правдиве твердження про силу ідей українського націоналізму, автори тієї статті вихваляють колишнього чекіста-комуніста М. Фітільова-Хвильового та одверто стають в обороні його.

Тому стає дивним, чому редакція „Українського Слова” очолювана членом проводу ОУН п. О. Ждановичем, дала місце на сторінках своєї газети для захисту й вихвалювання Фітільова-Хвильового, не зайнявши свого власного становища до тієї справи?

Зовсім іншу позицію й наставлення до Фітільова-Хвильового зайняла канадійська, також ОУНівська газета „Новий Шлях” в боротьбі проти ідеологів і оборонців націонал-комунізму, захованих на еміграції під назвою „хвильовистів”, зокрема, щодо викриття „шкідливого” для нашої національної справи твору Уласа Самчука, під назвою „Темнота” (див. „Новий Шлях” ч. 81-87 вкл. за 1958 р.). В числі 89 за 14 листопада 1958 р. в газеті „Новий Шлях” на сторінці „Трибуна читача” пан Т. Кобзей виступив був також в обороні Хвильового, але редакція „Нового Шляху” у своїй замітці дала належне вяснення та відсіч як п. Кобзеві, так і всім хвильовистам.

Спочатку таке поступовання редакції „Українського Слова” в Парижі щодо вихвалювання ідеолога українського націонал-комунізму Фітільова-Хвильового було не зрозуміле (бо Фітільов фактично був провокатором в українській літературній дискусії). Але шило з мішка вилізло аж 22 лютого 1959 р., коли на сторінках „Українського Слова” ч. 902 з'явилась стаття

з „Інтуриста” дивиться... Присіла вона і думає:

— А що як у яму посувся? А я ж забулася заіншурувати своє життя... Вийшла вона із за торішніх соняхів, а на неї з „Інтуриста” вже очікує:

— Ви, здається, щось тут фотографували? Дозвольте мені проявити ваші негативи...

„Місс Америка” стримано подала йому свій „Кодак” і подумала:

— Ніколи Америка не здожене Советів! У Лиса Микити така тонка техніка, така висока культура, що не встигла я ще зфотографувати, як ураз усе й проявляється...

МІСІЯ УКРАЇНИ

„Шкідлива затрата енергії” за підписом Пана редактора О. Ждановича, в якій він взяв під свій захист також Хвильового, як і активних хвильовистів, та намагається „проїхатись” на ініціаторах і учасниках віча, що відбулося в Нью-Йорку 18 січня 1959 р. за участю, в числі інших організацій, також і СВУ.

Зміст всієї тієї статті показує, що СВУ „коле очі” також головному редакторові, як то, мовляв, СВУ сміло вийти на свій власний національно-організаційний шлях у визвольній боротьбі Української Нації? Як то сміли панове з СВУ відновлювати на еміграції те, що існувало ще на рідних землях, те, що було освячене кров'ю найкращих синів українського народу?

На нашу думку виступ п. О. Ждановича, може не обдумано, але безперечно спрямований не на об'єднання, а навпаки, на роз'єднання українського національного фронту й продиктований власною амбіцією. Якщо Пану Ждановичу ближче до серця чекіст-комуніст Хвильовий з своїм націонал-комунізмом і його прихильниками тут на еміграції, ніж академік Сергій Сфремов разом із СВУ і його ідеями визволення української нації, — то хай собі вибирає й Хвильового!

Але паплюжити СВУ з його світлими ідеями національного солідаризму, як єдино правильного шляху до з'єднання всієї української нації в її боротьбі з окупантами, панові редакторів не вільно. Якщо пан редактор на власній шкідливості не зазнав жорстокої підсоветської дійсності, та не знає добре про діяльність СВУ на рідних землях та відродженої СВУ тут на еміграції, то нехай познайомиться з тим!

Пан Жданович у своїй статті пише, що про Хвильового „написано гори літератури”, але якої? Радимо пану Ждановичу прочитати книжку Р. Задеснянського, „Що нам дав Хвильовий?”, видання „Українська критична думка” 1955 р.

Тоді йому розкриються очі на Хвильового і хвильовистів.

З Богом за Україну!

За Управу Осередку:

Голова — С. Гасвський
Секретар — М. Доровський

ВІД РЕДАКЦІЇ „МІСІЯ УКРАЇНИ”:

Нас тішить те, що Осередки СВУ в Канаді стоять на сторожі ідей СВУ започаткованих ще на рідних землях і продовжують свою боротьбу на еміграції, як проти московського комунізму, так і проти доморослих націонал-комуністів, типу Хвильового та йому подібних. Нас дивує і те, що визначний український діяч, націоналіст-підпільник, редактор О. Жданович допустився такої помилки, виступаючи проти відродженої на еміграції СВУ. Знаючи редактора О. Ждановича, як визначного українського громадського діяча, нас дивує, що він перекреслює всі свої націоналістичні здобутки, підпрягаючись до чужого воза — „націонал-комунізму”.

VI Загальні Збори Канадійського НТШ

В неділю 7 червня 1959, в залі Українського Відділу ч. 360 Канадійського Легіону, відбулись VI Звичайні Загальні Збори Канадійського Наукового Товариства ім. Т. Шевченка (КНТШ) в Торонті. Збори відкрив голова Управи КНТШ проф. д-р Євген Вертипорох, а проводила ними Президія в складі: проф. Зенон Зелений, голова і д-р Василь Луців, секретар, за участі 70 членів.

Зі звітів впливало, що Канадійське НТШ має два Осередки: Едмонтон, якого почесним головою є о. Мітрат д-р В. Лаба, а діловим головою інж. Володимир Мацьків і в Оттаві — голова проф. Вол. Кисілевський. Канадійське НТШ має 16 дійсних членів, 104 звичайних і 6 прихильників. Управа мала 20 засідань і влаштувала 2 Наукові Конференції, на яких виголошено 31 доповідь. Крім того на Шевченківській Сесії 7 доповідей і на інших Сесіях 3 доповіді, в тому числі 2 доповіді з нагоди 70-ліття Наталени Королеви. Разом 41 доповідь.

Едмонтонський Осередок КНТШ мав 2 Наукові Конференції, на яких виголошено 8 доповідей.

Інші імпрези: 1) Вечір проф. Євгена Онацького, з нагоди його 70-ліття, виголошено 4 доповіді, 2) Зустріч з проф. Володимиром Кубійовичем, 4 доповіді, 3) Зустріч з проф. Іваном Мірчуком, 3 доповіді і 4) Ювілей проф. Євгена Вертипороха, 2 доповіді.

Відбуто одну пресову конференцію і вислано 550 листів, якими Управа тримала зв'язок зі всіма НТШ, членами та Установами, як теж з поодинокими визначними українцями.

На закінчення Зборів відбулась жива дискусія та виміна думок на тему „Як зберегти українську мову для майбутніх поколінь поза Рідним Краєм?“

Збори були на високому і діловому рівні і відбулись між 3 а 4.30 год. по полудні.

Збори вибрали нову Управу КНТШ на 1959/61 роки в такому складі:

Проф. д-р Євген Вертипорох — голова, проф. інж. Василь Іванко — 1-ий заступник голови, інж. Осип Ссцінський — 2-ий заступник, д-р Степан Росоха — секретар, інж. Ярослав Гарасевич — скарбник, д-р Матей Гута — реф. вид. справ, мгр. Іван Скрипчук — реф. бібл. і архіву, проф. Зенон Зелений — зв'язковий з Об'єднанням Українських Педагогів, д-р Богдан Стебельський — член.

Контрольна Комісія: проф. Степан Килимник, мгр. Василь Гультай і д-р Степан Кучменда; заступники: о. Степан Хабурський та інж. Арсен Шумовський.

Делегат до Головної Ради НТШ: проф. Єфим Слосаненко.

*****

Але нас тішить і те, що не всі такої думки, як Пан Редактор Жданович. Чільний український діяч і член проводу ОУН, інженер Осип Войдуник зайняв своє становище, щодо націонал-комуністів, так і до Спільки Визволення України, де на друге велике Віче прислав свої найкращі побажання.

Делегат до Президіяльної Ради КУК: проф. інж. Михайло Боровський.

Зразу по Загальних Зборах нова Управа відбула своє перше засідання, на якому обговорила плян діяльності, з якого на перше місце виривають:

1. Відзначення 10-ліття Канадійського НТШ, яке відбудеться в днях 10-12 жовтня ц. р.
2. Влаштування Ювілейної Мазепинської Сесії і
3. Відзначення 20-ліття проголошення Карпатської України самостійною Українською Державою.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АВСТРАЛІЇ

З ініціативи Голови Осередка СВУ в Сіднею пані Надії Черняхівської організований Юний Хоровий Ансамбль, який з успіхом проводить композитор-співак п. Я. Рудюк. З цього приводу постав Батьківський Комітет, до якого увійшли відомі мистці музики й пісні, в тому числі й інж. С. Куницький, що відомий ще з Києва своїми амагоськими успіхами в організації музичних ансамблів і хорів. Головою цього Комітету стала пані Н. Черняхівська. Ціль Юного Хорового Ансамблю — це плекання серед шкільної молоді високомистецької народньої пісні, придбання цінних знань вокально-театральної науки, підготовка молоді до театральних, балетних і музичних високих шкіл та телевізійних установ Австралії. Юний Хоровий Ансамбль проводить свої заняття по суботам в Укр. Народньому Домі в Лідкамб.

*

„Вільна Думка" оце щойно надрукувала передовицю під назвою „Замість „родіни" Сибір і Колима", в якій оповідає про долю п'ятьох поворотців, що покинули Австралію і виїхали до СРСР. Доля поворотців така: останні повертаються на місця своєї праці або замешкання. Місцеві люди рахують їх за агентів МГБ і бояться з ними розмовляти, щоб не потрапити в списки кандидатів на Сибір і Казахстан, а подруге, вважають їх за найгіршу навалоч, бо замість перебувати на еміграції та боротися за звільнення свого народу від комуністичної кабали і колгоспного рабства, вони прибули на „родіну", щоб хвалити це рабство. Подвійна ненависть місцевого населення до „поворотців", тотальний бойкот і відмова розмовляти з останніми, змушує цих поворотців просити МІМ-НКВД, щоб їх послали на інше місце поселення, де б їх ніхто не знав.

*

Серед православних українців в Австралії ходить по руках брошура пані Н. Савлунинської — вірної УАПЦ. Ця брошура має 16 ст. надрукованих на ротаторі. Це один з найцікавіших документів про руницьку працю хвильовистів з УРДП в лоні Української Православної Церкви в Австралії. З цієї брошури видно, що в антицерковну аферу залізли не тільки Крайовий Комітет УРДП, але і його прибудівка КУ Легіону С. Петлюри та КУ ДОБРУС.

В Сіднею поновлений Осередок Об'єднання Репресованих Українців Совстами (ОБРУС), як протистава ДОБРУС'у, який складається з тих, що репресували та стоїть під прапором звеличників кадрів КП(б)У й комсомолу. В Ньюкастелі є осідок Головної Управи ОБРУС, яку очолює проф. П. Клименко.

*

Склали пожертви на пресовий фонд: В. Дзюба — 1 ф., І. Маринець — 12 шіл., І. Олексин — 10 шіл., Ф. Симоненко — 14 шіл., М. Гуляк — 1 ф., І. Вакун — 1 ф., Г. Нестор — 11 шіл., Т. Побігушка — 10 шілінгів.

В. Явір

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Братство Карпатських Січовиків, Торонто, Канада. Вашу замітку отримали. Дякуємо. На жаль, вмістити не змогли, бо Ваш з'їзд випередив вихід нашого журналу. Пишіть. Радо будемо вміщувати про Вас і Вашу працю.

А. Комаренко. Вашого листа і статтю про І. Вагряного отримали. На жаль, вмістити не зможемо за браком місця. Дякуємо.

Пан Стешенко. Вашу статтю про В. Сосюру отримали. Редакції „МУ” також відомий В. Сосюра особисто і як член КП(б)У та орденосець. Але, на жаль, стаття не піде за браком місця.

„Присутній”. Ваш допис за давнини і завеликий для нашого журналу.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Цим повідомляємо, що вже вийшла з друку брошура

„НА СУД УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ

„НАЦІОНАЛ-КОМУНІЗМ”-ХВИЛЬОВИЗМ

ТА ЙОГО ПРОПАГАТОРІВ”

у якій поміщені матеріяли Віч, що відбулися в Нью-Йорку, Торонті, Філадельфії та Клівленді, виголошені доповіді, виступи в дискусії і резолюції.

Ціна брошури 70 центів у США й Канаді. Для інших країн в рівновартості американського доляра.

Видання цих матеріялів, як і багатьох інших, ще не опублікованих, що відносяться до поборювання пропагаторів „націонал-комунізму”-хвильовизму вимагають великих фінансових витрат, тож звертаємось до всіх українців самостійників протикомуністів спричинитися до швидкої появи цих видань своїми пожертвами, які просимо надсилати на адресу:

ALU (SVU), Inc.
P. O. Box 556 Cooper Sta.
New York 3, N. Y., U. S. A.